

Izhaja ob 4. jutraj.

Stane mesečno Din 25.—; za ino-
semstvo Din 40.— neobvezno.

Oglas po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafova ulica šte. 5/1.
Telefon šte. 72, ponoči tudi
šte. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 36.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 499.

Podružnici: Maribor, Barvarska ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana
št. 11.842. — Praha čisto 78.760.
Wien, Nr. 105.441.

Ljubljana, 17. januarja.

Samo še šest dni nas loči od oblastnih volitev. Ni torej čuda, da je bila pretekla nedelja precej vroča. Ves cerkveni aparat je pokonci in zlasti potom nesamostojnih žensk skuša SLS rešiti svoje pozicije. Kritični gospodarskega značaja so na dnevnem redu in doživeli smo, da je SLS zlomila odpor svojih delavskih organizacij glede kandidatur v Ljubljani le s pretnjo, da bodo uporniki odpušteni iz klerikalnih podjetij. Teror SLS je tudi v lastnih vrstah strahovit in vsak pojav samoniklega mišljenja se s siloma ubije.

V tem razpoloženju je g. Korošec imel svoj deviški govor kot poslanec Ljubljane, kajti čeli dve leti ni zanj odprl ust. Tudi sedaj je samo pripovedoval, kaj bi SLS hotela storiti, priznal pa je, da ni ničesar storila za Ljubljano. Zato je posegel po šlagerjih, ki so daleč preskoplili običajno mejo umerjenega politika. Cel avtonomistični program je zopet oživel, seveda le za Ljubljano, v Beogradu pa je zavil v meglo. Obenem pa se je g. Korošec z neokusnimi pretiranimi lotil naše vojske. Depasirana opazka, naj se merodajni čimilitelj spomni, da prodajajo ruski generali novine, je pač cenena govorniška cvetka in demagogija, obenem pa nepremišljenost, ki ne more ostati brez obsodbe. Tudi izbruh g. dr. Breclja, ki skuša oživiti stare goriške klerikalne metode, so v našem času pravi anahronizem.

Napram temu se je veliki zbor Naprednega bloka v Ljubljani odlikoval po stvarnosti in dostojnem mirnem obravnavanju naših gospodarskih in političnih problemov.

Tudi po deželi je bilo nebroj shodov in nastopov vseh strank, med njimi v vseh srezih obsej oblasti tudi shodi SDS in NSS. Poskusi radičevskih in klerikalnih razgrajevanj, da bi te shode motili, so se razbili ob trdni volji naprednih zborovalcev, da obdrže mirno kri. Klerikalci bi na vsi moč radi zasejali med svoje pristaže več razburjenja, ker kažejo prav opasno apatijo. Ključno zborujejo radičevci, ki ljudstvu ne znajo drugega povedati, nego kako uničujejo njihovi eksponenti Slavenski banko.

V oblastnih skupščinah je trpba krepke kontrole in čim lažje grupe, ki bo res iskreno branila delaznostnost teh važnih korporacij. Ze prete klerikalci, da bodo po starem Lampetovem vzorcu vsa sredstva oblasti naklanjali le sebi in svojim pristašem, Ljubljani in naprednim volilcem pa da bodo dali «fi-go». To je zares «dober» uvod za finančne predloge oblasti pri državi. Partizanstvo SLS, ki hoče namestiti le svoje pristaše in oblastno blagajno združiti s partijsko blagajno SLS, lahko ogrozi finančni napredek oblasti, a poskrbljeno bo, da klerikalna drevesa ne bodo zrasla previsoko. Samouprava ne sme biti partizanstvo, sicer je postala ničvredna karikatura.

V tej situaciji bo zlasti vsak Ljubljancin, ki ljubi svoje mesto, pazil, da dobi Ljubljana neodvisno zastopstvo, ki bo branilo njene interese proti Lampetovim naslednikom. 20 let je SLS mučila preko deželne oblasti Ljubljano, prepredila je ureditev Ljubljane, gradbo šol in klavnice in razna moderna podjetja. Gledališče je spremenilo v kino, slovensko zastavo pa hotela izbačiti iz deželne hiše. Uradništvo je preganjalo, da «zre, žre in žre», in njeni eksponenti so preprečili vsak koristen ukrep ljubljanske občine, SLS je bila prava šiba božja za ljubljanske gospodarske kroge, ki jih je uničevala s konzumi in s centralami vseh vrst. Učiteljem pa je zagrozila, naj si «numerira» kosti, ako hoče priti v javnost.

Vidi se, da se stari apetit vrača. Pravkar sta združeni SLS i HSS slovenskim pridobitnim krogom uničili Zbornico za trgovino, obrt in industrijo. V Ljubljani se je SLS sedaj več let prikrivala, danes pa že njena stara barva sili na dan, saj volk menja dlako in navidez mesto dunajskega centralizma slepi ljudi z avtonomijo. Mahničevsko poganstvo začasno nadomešča s pretvezno obrambo sicer neogroženega Slovenstva, a stara narava verske in kulturne nestrpnosti je zopet skočila na dan zvezana z nečuvno in brutalno gospodolastnostjo.

Napram temu treba krepkega odpora vseh naprednih elementov. Časi hlapca Jerneja, ki je stokal pod bičem kranjskega deželne odbora in deželnega šolskega sveta, se ne smejo več etablirati ne v Ljubljani, ne v Mariboru, kjer je, če je to sploh mogoče, še ogabnejša zagrizenost v vodilnih vrstah SLS kakor v Ljubljani.

Prvi afront proti preteči recidivi mora napredna Ljubljana in vse napredno ljudstvo v obeh oblastih pokazati že to nedeljo s tem, da bo spravilo število klerikalnih krogov v vidno in znatno nazadovanje. Za ta cilj treba napora in dela vseh. Nihče naj ne reče, da ga te volitive ne zanimajo. Vsak mora iti v boj. Prav je izjavil dr. Žerjav na shodu na Gorenjskem: ako narastejo 23. t. m. glasovi SLS in se vzdržijo glasovi HSS, znači to, da ljudstvo ne želi sprememb, ampak da želi, da ostane vsa mizerija kakor je. Ako pa padejo glasovi SLS,

Radičevsko-radikalne orgije proti narodnemu zdravju

Inspektorat nar. zdravja v Ljubljani ukinjen. — Slovenske bolnice pridejo pod Zagreb? — Krediti za bolnice reducirani, vzgoja mladih zdravnikov okrnjena. — Redukcija kreditov za borze dela, za invalide, za miloščine!

Beograd, 17. januarja p. Na današnji seji je fin. odbor razpravljal o proračunu ministrstva za narodno zdravstvo. Ministra — ni bilo. Zastopal ga je načelnik dr. Štampar, ki je podal nekatera pojasnila namesto ministrovega ekspozita. V imenu vladne večine je predlagal radičevce Preka razne redukcije, s katerimi se proračun tega ministrstva zmanjša za 10 odstotkov. Črtane so bile vse plače za staž, t. j. za vzgojno leto mladih zdravnikov v bolnicah. Ukinjeni so 4 inspektorati narodnega zdravja, med njimi tudi inspektorat v Ljubljani tako, da bo uprava slovenskih bolnic menda prešla v roke Zagrebu! Plače honorarnih zdravnikov se od 80.000 reducira na 30.000 Din, dalje se reducirajo nekateri krediti bolnic in higienskih oddelkov za materialne izdatke vsega skupaj v znesku 4 milijona dinarjev. Tudi za umobolnice ni nič preskrbljeno. Osebnih izdatkov se reducirajo za 10.500.000 Din. Ti radičevsko-radikalni predlogi so izzvali obče zaprepačenje v fin. odboru. Samostojni demokrat Juraj Demetrovič je v obsebnem govoru ožžoval brezvestno politiko na račun narodnega zdravja. Ostro je m. dr. kritiziral odredbo, da morajo delavci plačevati prispevke v bolnicah ob priliki nalezljivih bolezni. Kakšno skrupulacijo je proračun, se vidi iz dejstva, da so predvideni krediti za plače ministra za narodno zdravstvo in za njegovega pomočnika v proračunu za to ministrstvo, enako pa tudi v proračunu ministrstva za socialno politiko, kjer se imajo ukiniti. Demetrovič je dalje kritiziral tudi določbo, da morajo mesta, ki imajo nad 30 tisoč prebivalcev, iz svojih sredstev nabavljati desinfektorje in slično. Ta predlog je bil od strani vlade potem umaknjen, preko vseh drugih ugovorov pa je šla večina na dnevi red.

Govoril so še posl. Jovanović. Smedej in Basariček, nakar je bil proračun ministrstva za narodno zdravstvo sprejet z radičevskimi in radikalnimi glasovi.

Odbor je nato razpravljal o proračunu ministrstva za socialno politiko. Minister Mi-

lan Šimonović je podal kratek ekspozit. Lan je proračun znašal 460 milijonov, letos pa samo 371 milijonov dinarjev. V tem ministrstvu je 721 uslužbencev, sedaj pa je reduciranih 48. Minister smatra, da je edini izhod, da se to ministrstvo spoji z ministrstvom za narodno zdravstvo, sicer bo vse delo obstalo.

V imenu vladne večine je radičevski poslanec Preka predlagal razne »prihranke«, in sicer na ta način, da se krediti za borzo dela ukinijo. Njeni posli naj preidejo na okrožne urade. Subvencija zvezi dobrovoljcev v znesku 50.000 se črta, podpora za stare in onemogle ljudi se zmanjša od 250.000 na 100.000 vsota za strokovne liste in knjige od 70.000 na 40.000, kredit za repatrijacije se reducira od 100.000 na 50.000, stroški za višja invalidska sodišča pa od 250.000 na 100.000.

Samostojni demokrat Juraj Demetrovič je z zelo ostrimi besedami kritiziral. Da se glavni prihranek išče pri invalidih, pri najsiromašnejših ljudeh in pri posredovanju dela. Naglašal dalje važnost problema dobrotoljcev. Oni so izvršili svojo dolžnost, sedaj po, ko niso več potrebni, jih država hoče zavreči. Povdarja neracionalnost v redukciji. Pogrešno je, da se manj reducirajo osebni izdatki, več pa materialni stroški. To demoralizira ljudi. Zastopnik ministrstva je na kratko odkovarjal na izjave govornikov, potem pa je večina tudi ta proračun sprejela.

Beograd, 17. januarja p. Zvečer ob 18. je predsednik fin. odbora Radonjić posetil ministrskega predsednika Uzunovića ter se z njim sporazumel o nadaljnjem delu fin. odbora. Odlučeno je, da fin. odbor vsakodnevno od 1. februarja predloži plenumu Narodne skupščine svoje poročilo. Zato bo odbor delal tudi predstoječih tri dni pravočasnih praznikov od 18. in 19. t. m. Ju tri pridejo na vrsto ministrstva za agrarno reformo, za poljedelstvo in vode in za izenačenje zakonov.

Vsi narodi ČSR v vladi

Slovaški klerikalci so se končnoveljavno odločili, da vstopijo v vlado.

Praga, 17. januarja. g. Po dolgih in težavnih pogajanjih, ki so se vlekle več mesecev, se je sedaj slovaška ljudska stranka odločila, da vstopi v vlado. Določila je dvojce tern poslancev, ki prihajajo v poštove za ministra, ki sta bila že pri sestavljanju sedanjice vlade rezervirana za to stranko. Predsednik stranke Andrej Hlinka ne vstopi v vlado. Kluba poslancev in senatorjev te stranke sta se sedaj domemila, da tvorijo prvi terno za zasedbo borzov za izenačenje zakonov odvnetiki dr. Ravasa, dr. Fritz in dr. Gažik, terno za ministrstvo za narodno zdravstvo pa duhovniki dr. Tiso, Onderčo in dr. Buday. Ta dva terna je predsednik Hlinka takoj sporočil predsedniku vlade dr. Švehli, ki bo sedaj odločal.

S tem činom je poravnana dolgotrajna spor, ki je vznemirjal dušove na češkoslovaškem in oviral uspešno parlamentarno delovanje. Z vstopom slovaške ljudske stranke v vlado so zastopniki v vladi večini, ki je s tem ojačena v zbornici za 23 poslancev, vsi narodi češkoslovaške republike. S tem se je tudi pozicija države na zunaj okrenila. Vladna večina je sedaj tako močna, da ji bo mogoče izvesti svoj program brez vsake ovire opozicije.

Amnestija slovaških emigrantov

Praga, 17. januarja. (bc.) Predsednik Masaryk je poveljil kakih 600 političnih emigrantov iz Slovaške, ki so podpisali prošnjo za amnestijo. Le vodja slovaških iredentistov Zehlicki je odklonil podpis in zprsil za poljsko državljanstvo.

Churchill v Rimu

Rim, 17. januarja. o. Kralj je danes sprejel v daljši avdijenci angleškega zakladnega ministra Winston Churchill. Snovi je posetil Mussolini Churchill na angleškem veleposlanštvu, kjer je ostal tudi na obedu, ki so se ga udeležili tudi nekateri drugi dostojanstveniki.

Kakor poročajo iz Londona, vlada v tamkajšnjih političnih krogih veliko zadovoljstvo radi prisrčnega sprejema, ki so ga priredili rimski krogi Churchill.

Rim, 17. januarja. s. Popoldne se je vršil med Mussolinijem in Churchillom v palači Chigi daljši razgovor.

Pred pomirjenjem v Nikaragui?

Newyork, 17. januarja. s. Dočim se v washingtonskem senatu vršijo ostre debate o politiki v Nikaragui, je predsednik Diaz ponudil Sacasi mirovna pogajanja. Ponudba predlaga razpis novih volitev v letu 1927.

Rim, 17. januarja. s. Po vesteh iz Mehike je prišlo večeraj do krvavih spopadov med vladnimi četami in uporniki. Slednji so izgubili 9 mrtvih in 50 ranjenih. Med mrtvih je tudi neki duhovnik, ki se je v duhovniški obleki udeležil boja.

Washington, 17. januarja. (bc.) Poveljnik ameriških čet v Nikaragui admiral Lattimer poroča vladi, da je zopet odpoklical vojno ladjo, ki je odpeljala v Zeldo v Hondurasu, ker ameriški interesi tam niso več ogroženi.

Rio de Janeiro, 17. januarja. (bc.) Včeraj so bile velike demonstracije proti vmešavanju Zedinjenih držav v Srednji Ameriki. O enakih demonstracijah poročajo tudi iz Buenos Airesov.

ako izgine s površja HSS in ako narastejo naši glasovi, bo to znak, da hoče prebivalstvo novih potov, da hoče stari strankam in sistemom dati slovo.

Kdor na to pomisli, pojde te dni med javne ali vsaj med tihe borbe za liste Naprednega bloka.

Demonstracije brezposelnih v Parizu

Pariz, 17. januarja. s. V Parizu se je vršila danes prva demonstracija brezposelnih. Okoli 1500 kavarniških in hotelskih nemeščencev je korakalo preko velikih bulvarjev, kjer je policija povorko razgнала. Nato so imeli demonstranti zborovanje na delavski borzi. Končno je bila odposlana deputacija k prefektu seinskega departementa.

Komunistične demonstracije v Berlinu

Berlin, 17. januarja. d. Na pokopališču v Friedrichsfeldu se je vršila včeraj spominška slavnost, ki so jo priredili komunisti. Po slavnosti je prišlo do demonstracij, ker se udeleženci niso hoteli pokoravati odredbam policije. Demonstranti so napadli redarje, ki so morali poseči po tolkačih in tako razpršiti množico.

Odmev ameriškega opičjega procesa

Nashville, 17. januarja. d. Vrhovno sodišče države Tennessee je razglasilo razsodbo v opičjem procesu proti profesorju Scopesu, ki ga je bilo predlanskim obsojilo prvostopno sodišče radi prestopka prepovedi o propagiranju Darwinove teorije o postanku človeka. Vrhovno sodišče je potrdilo ustavnost tega zakona, razveljavilo pa je prvo razsodbo, s katero je bil Scopes obsojen na 100 dolarjev denarne kazni, češ da morejo obsojiti na kazni preko 50 dolarjev le porotna sodišča. Branitelji obtoženca je izjavil, da bo zadevo predložil vrhovnemu sodišču v Washingtonu, naj razsodi, ali more katerikoli sekta ali družba ljudi vsiliti svoje svetovne nazore vzgoji namu ljudem kake države.

Pribičevčev obračun z režimovci

Krasen shod SDS v Zagrebu. — Nesposobnost sedanjih ministrov. — Preizkušnja oblastnih volitev. — Nevarnosti upravnih nasilstev. — Rešitev države je v decentralizaciji in v pošteni upravi.

Zagreb, 17. januarja.

V nabito polni dvorani Music-Halla se je včeraj dopoldne vršila močnejša manifestacija jugoslovenstva, borbenosti in naglo rastočih moči SDS. Zbrali so se delegati kmet-skih organizacij SDS iz okoliških srezov, a glavni del udeležencev je bil iz Zagreba. Z nepopisnimi ovacijami je bil sprejet voditelj SDS Svetozar Pribičević, ko so ga omladinici na ramenih ponesli na oder.

Zbor je otvoril predsednik zagrebske organizacije dr. Ljubo Tomašić in s prisrčnim pozdravom izročil besedo g. Svetozarju Pribičeviću, ki ga je množica sprejela z več minut trajajočimi ovacijami. Pribičević je izjavil:

Po zboru, ki sem ga imel zadnjo nedeljo v Beogradu, je g. pod Uzunović dejal novinarjem, da obžaluje moje besede, ker sem njegov stari prijatelj. Jaz pa smatram, da se v politiki ne sme govoriti s stališča prijateljstva ali neprijateljstva, marveč da se v politiki mora govoriti s stališča realnih interesov naroda in države. Kritiziral sem sestavo Uzunovičeve vlade, v kateri so ljudje, ki niso sposobni voditi politiko naše države. Pravim, da Uzunovičevi ministri na poti k prisiği niso vedeli, v katerem resoru so ministri, na drugi strani je točno tudi to, da se v nekaterih resortih nahajajo ljudje, ki s svojimi resorti nimajo nobene druge zveze razen ukaza, s katerim so vanje postavljani.

Ko sem jaz bil član vlade, je Hrvat bil predsednik parlamenta. Danes je Hrvat komaj drug podpredsednik, a če bi obstajalo mesto desetega podpredsednika, bi radičevci imeli to mesto. Ko sem jaz bil na vladi, je bil Hrvat podpredsednik vlade. Istotako je bil takrat Hrvat zunanji minister, poleg tega pa je bilo sedem Hrvatov članov kabineta in takrat je Radić s svojimi trabant-i razsajal, da ti Hrvat v vladi igrajo nedostojno vlogo, dočim se dejansko vodili prvo besedo. Danes, ko Stjepan Radić vodi hrvaško politiko, so Hrvati peto kolo.

Čudi som se oni opoziciji, ki se je tekom zadnje krize pogajala z radikali za vstop v vlado. Ali je to mogoče s sedanji-mi radikali? Dandanes se pogajati z radikali, znači jih rehabilitirati. Videli ste, kako se jim je dr. Korošec ponujal izgovarja se, češ: Uzunović je potkal na naša vrata — naj jih odpre in vstopi. Iz te moke ne more biti kruha. Videli boste rezultat oblastnih volitev! Po 40.000 prebivalcev voli onega narodnega poslanca, vsakli 10.000 pa

enega oblastnega poslanca. Vsaka stranka, ki hoče dokazati, da je enako močna kakor ob skupščinskih volitvah, mora dobiti širikrat toliko oblastnih poslancev, kakor jih ima sedaj v Narodni skupščini. Videli bomo radikale, četudi se poslužujejo divjaških metod, ali bodo dobili 560 oblastnih poslancev! Mi bi jih morali dobiti 80, a videli boste, da bomo to število podvojili!

Kako pa bo z Radićem? (Smeh) Moral bi dobiti 268 oblastnih poslancev, toda vse svet vidi, da postaja Radić mizerija vseh mizerij. Splitskega velikega župana Perovića ruši že leto dni, pa je prej porušil sebe kakor njega.

Za vse legalne stranke, ki spoštujejo obstoječi pravni red, a zahtevajo za zakonito dovoljenimi sredstvi izpremembe, mora v tej državi obstojati popolna svoboda. Zato kličem današnjim oblastnikom: Pomnite, ako te svobode ne daste, si je bomo sami vzeli! Ako ne ustavite divjanja svojih režimovcev, se bo narod začel sam braniti. Tedaj bomo videli, komu šilo, komu ognjilo!

Lahko mi verjamete, da me boli, kar se dogaja v državi in kakšna krivda pada na Beograd in na brate iz Srbije. Zato pozivam, naj pazijo tudi oni v Srbiji, kako se vlada v naših krajih. Častniki, ki prihajajo k nam, so cvet naše inteligence (Zvela vojska!). Toda upravni uradniki, ki jih eksportira Srbija so žalosne figure.

Sedaj vidimo nasprotje na delu, vidimo tudi radičevce, ki že dve leti sodelujejo pri upravljanju države ter igrajo prvo violino, kakor pravi Radić. A nikoli se ni narodu godilo tako slabo, kakor pod radikalno-radičevsko upravo. Poleg čiste in poštene uprave je naš spas v decentralizaciji države. Demonstrirajmo 23. januarja, da smo neomajni v zastopanju čiste, poštene politike, ki jo vodi SDS. Pozivam vas v imenu cele stranke: Bodite vsi, možje in žene, apostoli velike ideje, ki jo izpovedujemo in ki edina lahko poveča naš državo pred vsem svetom!

S tem je g. Pribičević zaključil in med burnim odobravanjem se je nanj zopet vsul dež cvetja. S krajšimi govori so nato nastopili še nar. posl. Gl. Božović, ki je posebno žigosal našo zunanjo politiko, nadalje seljak Kelešić iz Okučina in akademik Došen, nakar je bil zbor med ponovnimi ovacijami zaključen.

Danes opoldne je g. Pribičević s svojimi beograjskimi tovariši odpotoval iz Zagreba v Beograd.

Francosko-rumunska zvezna pogodba

Francija prehitela Italijo. — Rumunija se obvezuje, da ne bo napadla nobene sosednje države, torej tudi ne na Besarabski meji.

Pariz, 17. januarja. (pas.) Uradni list bo v četrtek objavil vsebino pogodbe med Francijo in Rumunijo, ki obstoja iz treh delov.

1. Prijateljska in zvezna pogodba, na podlagi katere se Francija in Rumunija obvezujeta, da ne bosta pričeli nikakih sovražnosti, ne da bi bili za to izpolnjeni vsi pizdrčki. Izjema je dopustna v primeru legitime obrambe. V tem slučaju se pogodbeni državi obvezujeta, da bosta skupno proučili vsa vprašanja, ki bi lahko ogrožala njihovo varnost. V primeru neizzvanega

napada se bosta neposredno sporazumeli o vseh vprašanjih evropske politike, da moreta spraviti svoja mirovna prizadevanja v sklad.

2. Arbitražna konvencija, ki pa ne prihaja v poštev pri vprašanjih, ki bi nastala pri poskusih spremembe teritorialne integritete obeh držav, ki so določene z mirovnimi pogodbami.

3. Dodatni protokol, s katerim se obvezuje Rumunija, da ne bo napadla Rusije in da se bo enako ravnila tudi glede vseh drugih sosednjih držav.

Dr. Marxova poga'anja za vlado sredine

Odklonilno stališče nemških nacionalcev. — Odločitev social-nih demokratov še ni znana.

Berlin, 17. januarja. s. «Berliner Tageblatt» poroča, da je dr. Marx po razgovoru s člani načelstva centruma ugovoril, da bi bilo načelstvo za manjši ali večji preokret na desno, in da stremi centrum za tem, da bi se kriza rešila s sestavo vlade sredine. Tekom včerajšnjega dneva je imel dr. Marx tudi razgovor z dr. Stresemannom, ki mu je izjavil, da soglašajo z njim glede tega, da je pod sedanjimi okoliščinami možna samo vlada sredine. Dr. Marx povdarja posebno, da pod sedanjimi pogoji nikakor ne bo sestavil vlade z nemškimi nacionalci.

Razgovori dr. Marxa z dr. Curtiusom so bili ob 17.30 zaključeni. Takoj nato je dr. Marx sprejel voditelje demokratov. V demokratskih krogih prosjajo izgleda za vlado sredine s podporo socialnih demokratov razmeroma urodnejše. Socialno-demokratska frakcija bo imela v torek popoldne

sejo načelstva, v sredo dopoldne pa sejo frakcije same. V torek dopoldne bo dr. Marx sprejel nemškega nacionalca grofa Westarpa.

Prvi dan pogajanj dr. Marxa za sestavo vlade je prinesel predvsem to razčiščenje, da nemška ljudska stranka odklanja udeležbo pri veliki koalicii. Jutri bo dr. Marx ugovoril, kakšno stališče bosta zavzeli napram vladi čiste sredine oboje krilni stranki. Po dosedanjem stališču nemških nacionalcev se da z gotovostjo računati, da bo grof Westarp odklonil sodelovanje v vladi sredine. Na drugi strani bo dr. Marx prosil voditelja socialnih demokratov Hermanna Müllerja, da mu sporoči pogoje, pod katerimi bi podpiral vlado sredine. Od tega odgovora bodo odvisni nadaljnji koraki dr. Marxa.

Senzacionalne politične aretacije na Poljskem

Varšava, 17. januarja. d. Časopisi pišejo, da pomenja veliki udarec, ki so ga zadala oblastva ultraradikalni nacionalni organizaciji «Hromadi», ki dela na neodvisnost Belorusije, energičen nastop proti velikopotezni komunistični akciji, naperjeni proti Poljski. Netišče delovanja te organizacije je iskati v Moskvi. Komunistična internacionalna služba je baje sklenila, da se bo skušala poslužiti pri komunistični agitaciji proti Poljski deloma tudi nacionalnega pokreta. V tem smislu naj bi Hromada agitirala med ortodoksnim prebivalstvom, neodvisna kmetijska stranka med katoliškim prebivalstvom na deželi, komunistična stranka pa med delavci v mestih. Te tri organizacije so izvolile poseben ožji odbor, ki je poročal Moskvi o svojem delu in dobival iz Rusije potreben denar. Akciji Hromadi je bilo

zelo težko priti na sled, kor kompromitujoči material ni šel preko meje pri Minsku, kakor so sklepali, ampak diplomatskim potom.

Prijeli so bili trije beloruski poslanci in cela vrsta voditeljev Hromade. Baje je bilo aretiranih več sto oseb, med njimi v Varšavi in Vilnu okrog 100. Prijeta sta tudi dva ravnatelja beloruske banke v Vilnu s številnim uradnimstvom. Sedaj se pregleduje korespondenca prijetih treh poslancev. Iz uradnih oficijelnih virov se čuje, da je poslanec dokazan navaden zločin, vsled česar je njihova aretacija upravičena, kakor to določa poljska ustava za gotove primere. Socialistični «Robotnik» naglašajo, da je vlada z aretacijo poslancev prevzela veliko odgovornost.

Klerikalne posojilnice morajo dati 50% za volilni fond SLS

Tajništvo SLS v Mariboru razpošilja vsem posojilnicam po deželi, ki so članice klerikalne Zadrugne zveze, poziv, da morajo prispevati 5% letnega čistega dobička za volilni fond SLS.

Ako bi hoteli biti tako hudobni kot so naši politični nasprotniki, bi sedaj imeli priložnost, da začnejo iskati vlagatelje klerikalnih posojilnic, češ, da bo šel težko prislužen kmečki denar v žep klerikalnih agitatorjev, ki bodo na ta način stotisoče kmečkega denarja zapravili po svojih veselih razjah po slovenski domovini. Tega pa ne bomo storili, ker vemo, da nobena stranka a tudi SLS ne more z božjim žegnanim vzdrževati velikih stroškov, ki jih povzroča volilno gibanje. Klerikalna stranka ima navzlic svojemu ogromnemu aparatu zelo malo pozitivnih prispevkov, katerim bi šlo za stranko kaj izpod palca in je že zato bolj kakor katera druga, navezana na podporo gospodarskih zavodov in njenih

bank. Znano je, da je v sami Ljubljani komaj 150 pristaev SLS, ki so se obvezali plačevati na mesec po 1 Din, a še vsi ti svoje obveze ne izpolnjujejo. Celo klerikalni poslanec nič ne žrtvuje in če 20 Din obljublja, pozneje obljube ne izpolnjuje, kakor se je ugotovilo na nekaterih sestankih škotsko-socialne ljubljanske politične organizacije SLS.

Da se denar klerikalnih denarnih zavodov porablja tudi za kulturne in polit. namene SLS ni v ostalem nobena skrivnost, ker so kler. gospodarski zavodi baš za ta namen tudi ustanovljeni. Gotovo je pravilno, da se čisti dohodek porablja za splošne namene kot pa da bi si z njim polnili žepce poedinci. Pri tem stališču SLS je le to značilno, da ga klerikalci priznavajo samo za sebe, ne pa za druge. Po mnenju klerikalcev bi smeli biti neklerikalni denarni zavodi samo kapitalistične pljavke.

Klerikalci kot zaščitniki radičevskega milijonskega panama

V sobotni številki »Jutra« smo priobčili faksimila, iz katerih je bilo razvidno, da je Slovenska banka, družnica Ljubljana, dala koncem oktobra 1925. — torej tedaj, ko je ta zavod že bolehal — izstaviti 5 čekov po 500.000 dinarjev, ki jih je v Beogradu realiziral upravni svetnik »Slovenske banke« in »Länderbanke« g. Deséze ter izročil realizirano vsoto dva in pol milijona dinarjev izvestnim radičevskim voditeljem. Zapisali smo tudi, da je o tej zadevi svojčas vložil v Narodni skupščini klerikalni posl. Kremžar interpelacijo, na katero pa nikdar ni dobil odgovora. Mi smo svojčas večkrat vprašali g. Kremžarja, zakaj ne urgira odgovora na svojo interpelacijo, toda niti on, niti SLS se za naše urgence nista zmenila. Že takrat se nam je ta preokret klerikalcev zdel sumljiv in zlasti še, ker smo slišali, da so bile klerikalcem v tej zvezi dane gotove materijalne koncesije. Sedaj vidimo, da so bile naše takratne sumnje upravičene; kajti »Slovenec« molči o radičevskem milijonskem panamu kakor nem. Očividno ima interes, da s svojim molkom ščiti in brani radičevsko korupcijo.

Da še bolj dokaže svojo pristranost in zlobnost, razvija v svoji nedeljski številki dvome o pristnosti naše ugotovitve, da je bil L. 1923. od Slovenske banke voditeljem SDS nakazan kredit že 25. januarja l. 1924. z obrestnim vred povrnjen. Mi ne moremo za to, da ima »Slovenec« tako zlobnega ali pa tako neumnega bančnega strokovnjaka, da mu naš objavljene faksimile o transakciji, s katero je bil dotični račun poravnani, ne zadostuje. Mi ne bomo za

razumevanje »Slovenca« razlagali knjigovodstvene in korespondenčne vede, katera mu pove, kako se je »radi Tajništva račun separatno« moral obremeniti drug zasebni konto pri banki, ako je hotela Slovenska banka dobiti svoj račun povrnjen. (Kdor pozna način bančnega dopisovanja, ve, da izraz »radi tajništva« v tej zvezi pomeni »v korist tajništva«, in da se je torej znesek en milijon Din v tem slučaju vpisal na korist tajništva Slovenske banke, to je banke same in je bil torej kredit gospoda Žerjave popolnoma poravnani.)

Mi bi na demagogijo in brezvestnost, ki jo uganjajo sedaj pred volitvami s Slovensko banke radičevščina in SLS, lahko molčali, ker bo prišel čas, ko se bo vse to, kar smo mi o tej stvari pisali, pred pravičnim forumom izkazalo za točno in resnično. Objavili smo faksimile zato, ker smo hoteli že sedaj dokazati, da SDS ni niti najmanj kriva zagata, v katero je zašla Slovenska banka, ker ona tudi v občeukulturne in politične namene ni dobila nobenega kredita, ki bi banki ne bil vrnjen. Prepričani smo, da bi sedaj pred volitvami »Slovenec« kričal, da smo ukradli »Slovenski banki« en milijon, tudi če bi bil ta milijon banki vrnjen skozi njegove roke.

Z ljudmi, ki niso nobene morale in nobenega poštenja, se je še v normalnih časih težko razgovarjati, kaj šele ta teden, ko SLS prede za volitve že tako huda, da se bori samo še z divjaštvom, kakor dokazuje tudi razbijanje shodov, ki ga uprizarjajo po naročilu iz centrale podeželski klerikalci.

Kaj je ljubljanski poslanec povedal ljubljancem

Na nedeljskem klerikalnem zboru v Unioni je bil glavni govornik g. Korošec, ki je pričel svoj govor z ljubljanskimi gerenti. Po treh gerentih smo dobili enega, civilnega, to pa zato, ker general očividno še ni dovolj izobražen, da bi lahko postal gerent kakke večje občine. Obšorne skupščine je dr. Korošec prekršil v »okrožne zbornice«, ter izrazil svoje mnenje, da nimajo onega delokroga kot stari deželni zbori. Nima jo oné velike svobode (da bi jim avstrijski cesar potrdil sklepe?) in nimajo toliko finančne. Se bolj pa se razločujejo od našega ideala avtonomije, ki je hotela in ki hoče dati Sloveniji zakonodajno samoupravo, v kateri bi se narod lahko sam upravljal v vsakem oziru. Mesto tega so nam parcelirali Slovenijo. Okrožni zbori se postavljajo pod sikane velikih županov. Kljub temu se hočemo udeležiti volitev tudi za ta kos avtonomije, to pa zato, da tudi tega delčka avtonomije ne prepuščimo onim, ki bi radi tudi te nove samouprave izrabljali v svoje dobičkanosne namene! Parlamentu ni, zato tudi ne moremo ničesar povedati ne o notranji ne o zunanji politiki, kako misli narod o tem in onem. Govornik apelira na druge stranke, naj »vtahevali sklicanje državnega zbora (s tem imenom je prekršil Narodno skupščino). Če se ne bo narod brigal za svoje pravice in vpilval na notranjo in zunanjo politiko, se kmalu lahko zgodi, da bosta v zbornici po dva poslanca, na vladnih klopeh pa ne zastopniki naroda, ampak zastopniki sile, zastopniki oborožene sile. Če si bosta ta dva čimtelja sedela nasproti, potem je danes veste, kje bodo sedeži najprej prazni. Tako pri nas. Na Ruskem pa so morali generali ven in prodajajo sedaj po vogalih evropskih mest novine. (Klic: Prav jim je!) Na parlament res ni mnogo vreden. Toda ali ni mogoče, da se popravi? Spremeni naj se pravilnik, vsa škodljiva vlada pa naj ima veselje do dela! Najboljše pa je, da se dajo nove svobodne volitve. Nemogoče je, da ostane na svojih mestih velika župana. To je mogoče samo zato, ker je minister notranjih del popolnoma izpuštil vaje iz svojih rok.

G. Uzunović nas je te dni zopet vabil v vlado. Mi tega vabimo ne odklanjamo, ali v vlado gremo samo takrat, ako nam ni treba zatajiti in izdati niti ene točke našega programa in ako dobimo jamstvo, trdno, ne pa samo meglevit obljubo, da se bo vlada brigala za vse stanove našega slovenskega naroda in da bo upoštevala vse druge zahteve.

SLS ima mnogo grehov, a vedno je imela voljo, da dela za čast in korist bele Ljubljane. Ker smo imeli vedno take dobre namene, ker smo vedno hoteli Ljubljani koristiti, ker smo jo hoteli imeti za našo mat-

juško belo Ljubljano, zato naj Ljubljana 23. t. m. volti klerikalne!

Med ostalimi govorniki nedeljskega klerikalnega shoda se je odklopal po besednatih napadih na napredne nasprotnike nosilec klerikalne liste dr. Brečelj, v katerem so se očividno probudili stari instinkti iz njegove goriske dobe. Gospod kandidat pa je očividno pozabil, da se tako pač sme govoriti v Unioni, ne pa v Ljubljani.

Radičeva polomija v Podravju

Zagreb, 17. januarja r. V nedeljo je imel g. Stjepan Radić v Podravju troje volilnih shodov, na katerih pa se je prav slabo odrezal. Čim je pričel v Hlebinah govoriti, so pričeli zborovalci klicati: »Doli z Radičem! in je nastal takšen kralav, da je moral Radić takoj prekiniti svoj govor. Razburjen je kričal g. Radić: »Srežki načelnik bo zletel s svojega mesta, ako ne stori svoje dolžnosti!«. Ko so mu zborovalci klicali: »Doli izdajalec!«, je odgovoril Radić: »Mi ne bomo več tega trpeli, te besede boste dokazali na sodišču! Zabeležite imena onih, ki jih poznate!«. Ko so ga nato zborovalci pusili malo govori, je ob neklih medključnih neuganih nasprotnikov zakričal: »Je li tu sreski? So li tu žandari?«. Pozival jih je, da napravijo red. Za nekaj časa so res oržniki omogočili, da je Radić nadaljeval: »Uradniki so tako pitki, da se punitjo in govorijo, da bodo strajkali, ker je duh med njimi tak, da pripada vse njim, narodu pa ničesar. Mi vidimo sezname uradnikov kot črno knjigo!«.

Na drugem shodu v Peterancu je bila skupščina zelo slaba in so Radiću neprestano vpadali v besedo federalisti z vrat bližnje gostilne.

Čim se je popoldne prikazal Radić na zboru v Koprivnici, so se začeli glasni kriki: »Živela republika! Vi ste nas izdali!«. Radić je ogorčen kričal: »Kdor ne bo poslušal, naj gre, sicer ga s silo odstranim!«. Nato je povedal, da je ABC njegove stranke, da so Srbi, Hrvati in Slovenci en narod in ena prosveta. Tudi skupščina v Koprivnici se je klavno končala.

Gripa v Zagrebu

Zagreb, 17. januarja. n. Kar se tiče španske epidemije, je bilo v Zagrebu uradno prijavljenih samo 5 slučajev, v resnici pa je po mestu na tisoče obolenj, samo še ni ugotovljeno, ali je to gripa. V uradu za varovanje delavcev so zdravniki danes obiskali 400 bolnikov. Očitno gre tu v večini slučajev za gripo, ki nastopa v različnih oblikah posebno pa se pojavljajo komplicacije z vnetjem po vsem telesu.

Trifković proti Radiću

Radikalni shod v Somboru.

Beograd, 17. januarja. r. Radikalna stranka je priredila v nedeljo veliko zborovanje v Somboru. Najzanimivejši je bil na tem zboru govor predsednika Narodne skupščine gosp. Marka Trifkovića, ki je ostro napadel gosp. Stjepana Radića. Izjavil je med drugim: »Postopanje Stjepana Radića je oviralo, kakor Vam je znano, delo vlade in Narodne skupščine. Četudi je Stjepan Radić stalno govoril, kako mora Narodna skupščina delati, sklepati zakone, se brigati za narodno blagostanje, vendar skupščina nikdar ni manj delala, nego v času vlade s Hrvatsko seljsko stranko. Vi dobro veste, da so koraki gosp. Stjepana Radića izživali krizo za krizo. Že gosp. Pašić je obžaloval, da ima HSS za šefa Stjepana Radića in je izjavil: Vsa politika bo težko sodelovala s Stjepanom Radićem.«.

Med govorom gosp. Marka Trifkovića so neprestano padali vzdihli zborovalci: »Doli Radić! Ne bomo ga več trpeli! V luknjo z njim!«.

Za Markom Trifkovićem je povzel besedo še posl. dr. Kraft, ki je govoril nemški, za njim pa Prokop Imre, glavni tajnik madžarske stranke.

Politične beleške

Zadnji klerikalni argumenti

V trškem okraju klerikalci ne upajo prirediti javnih shodov, boječ se, da bi njihova umerena goljufiva volilna agitacija bila razkrinkana. Zato pa so se sinoči spravili nad javni shod SDS, ki se je vršil v Križah. Med izvajanjem obeh kandidatov SDS gg. dr. Kramerja in župana Lončarja so najeti klerikalni razgrajci prirejali opetovano velik kralav. Njim je pomagala pečica deloma vjenjanih mladih ljudi, ki so prišli iz Kranja, kjer so v soboto lepo molčali, a zato peljali se »veseliti« v Križe. Trdili so, da so — davidovičevci. Po izvajanju obeh kandidatov je dobil besedo neki Snajd, ki je kresal take, da so mu lastni ljudje začeli vmes prepevati. Razgrajcem sta načelovali krički in kovski župan! Zavedne volilce iz Križ je klerikalno razgrajanje le še bolj podčulo, da se klerikalna stranka boji resnice in da imajo njeni nasprotniki prav.

G. Korošec proti generalom

V nedeljo je bil g. Korošec zelo bojevit proti generalom. V Avstriji SLS ni bila tako vneta proti njim. Opazarjal jih je na usodo ruskih generalov. Cela SLS bo kričala, da jo denunciramo, če donesamo malo prevdajane blagere g. Korošca o generalih, ki prodajajo novine. Kar se govori pred 1000 ljudmi, je javno. G. Korošec, ki v Beogradu govori le o širokih samoupravah, je to pot zopet zlezel nazaj na zakonodajno avtonomijo. Se vidi, da so volitve. A javnost vidi vso dvoraznost klerikalne politike v Beogradu in doma.

Trboveljske intrige

Opetovano nam poročajo, da širijo intriganti, ki se jih ne da točno izslediti po Trbovljah vesti, kakor da gosp. Vodušek in njegovi ožji prijatelji ne žele izvolitve g. dr. Bohinjca, kakor ostali, zlasti delavski del stranke v loškem okraju in pa vodstvo stranke. Dostavlja se in namiguje, da želi gosp. Vodušek bolj izvolitve župana gosp. Sitterja. Gre za očividno intrigo, kajti ob sebi umljivo je, da gosp. Vodušek in njegovi prijatelji ne le kot člani stranke, ampak tudi kot Trboveljski in javni delavci žele, da dobi delavstvo — kmečki okraj laški tako odličnega zastopnika v obšalni skupščini, kakor je dr. Bohinjec, ki ga moramo pač vsi priznati kot enega naših najboljših socialno — političnih strokovnjakov in delavcev. Zato vsi brez izjeme podpirajo to kandidacijo in če si delavstvo hoče dobro, bo v največjem številu poklonilo zaupanje dr. Bohinju, s katerim dobi napredna delegacija krepkega zastopnika, delavstva in malega človeka sploh. Dolžnost vseh naših prijateljev je, da aktivno razgrajajo te laži in se te dni brez izjeme posvetijo agitaciji za listo dr. Bohinjca. Vsi volilci bivšega gospodarskega bloka, ki je pod vodstvom gosp. Voduške nastopil pri občinskih volitvah, bodo prav storili, da gredo brez izjeme v boj za dr. Bohinjca, ter s tem pomožejo, da privoščijo delavstvo dobrega strokovnega zastopnika. Razume se po sebi, da bo celokupna stranka kakor dolžni zastopala gospodarske interese trboveljske občine in njenega prebivalstva. Veliko ghaov za dr. Bohinjca, ta dogodek bi odjeknil v vsej javnosti, ker bi se z njim pokazalo, da prestopa delavstvo od megle teorij v realno politiko za svoje interese.

Med parlamentarnimi počitnicami v ČSR

Težave v pogajanjih s slovaškimi klerikalci. — Davčna reforma v proračunskem odboru. — Narodni socialisti in delavska stranka v Podkarpattju. — O fašistih.

L. K. S. Praga, 10. januarja.

Naš notranjopolitični položaj se še vedno suče okrog pogajanj za sporazum s Slovaki. Ta pogajanja ne napredujejo tako hitro, kakor bi bilo to želeli. Krivda za to leži v slovaških klerikalni stranki sami, v njeni težavni situaciji na Slovaškem, ki si jo je ustvarila s svojo prejšnjo politično orijentacijo. Razumljivo je, da ji je sedaj vzpričo prejšnje ostre radikalno-separatistične politike preorijentacija težka in da se ne more naglo odločiti za vstop v vlado, ker se pač boji, da bi doma izgubila zaupanje svojih volilcev. Zato tudi zadnja konferenca, ki so jo imeli njeni poslanci z ministrom notranjih del, ni imela uspeha. Šele ta teden bo stranka precizirala svoje stališče napram najholti kočljivi točki vseh pogajanj, napram vprašanju reforme državne uprave. Poseben strankin odbor je že izdelal načrt v tej smeri. Dasi se je nadejati da se končno ta pogajanja uspešno zaključijo, vendar se pojavlja v političnih krogih naziranje, da bi bilo z ozirom na težkoče, ki so

pri pogajanjih na dnevnem redu, morda umestno, ako bi se ta pogajanja opustila in bi se vlada skušala s Slovaki sporazumeti na drugi podlagi.

Zbornica, ki bi se po prvotnih računih morala sklicati meseca januarja, se ta mesec še ne sestane. Ni to namreč lahko mogoče radi razprave o davčni reformi in proračunskem odboru, ki v to svrhu potrebuje več časa in tudi miru. Generalna debata o tej predlogi se je že pričela in bo trajala menda ves teden. Glavni referent bo agrarni poslanec dr. Hnidek. Generalni debati bo sledila podrobna, pri kateri je računati s številnimi spreminjavalnimi predlogi.

Spor narodnosocijalistične stranke s skupino poslancev Stifbrnega še vedno traja in ne bo tako hitro rešen, kakor si je prvotno to mislilo strankino vodstvo. Kakor vse kaže, se Stifbrny pripravlja na trdovraten boj. Klofačeva pogajanja z delavsko stranko v Podkarpatski Rusiji, ki je tam kandidirala skupno z narodnimi socialisti, niso imela uspeha: stranka je odklonila, da bi sopolpisala tožbo proti Stifbrnemu na volilno sodišče. To je imelo še druge, za narodne socialiste neprijetne posledice: poslanec dr. Gagatzki je izstopil iz kluba narodnosocijalističnih poslancev. Vest, da pristopi klubu Stifbrnega, je sam ovrgel in izjavil, da za enkrat ostane »divjak«.

Po zboru državnega sveta Narodne fašistovske organizacije, ki se je vršil v Brnu, so bile razširjene vesti, da se ta organizacija pretvori v samostojno politično stranko, ki že pri prihodnjih občinskih volitvah nastopi s svojimi kandidati. Toda novi, na zboru izvoljeni direktorji, na čigar čelo je bil postavljen general Gajda, je izdal proglas, v katerem to vest indirektno zavrača in izjavlja, da smatra za svoj cilj koncentracijo narodnega bloka Čehov in Slovakov v boju proti boljševizmu, proti korupciji in vsem pogubnim pojavom laždemokracije, lažnapredka in lažilovekoljublja. Obenem povdarja, da fašizem ne oznanja razrednega boja, marveč sodelovanje vseh poštenih državljanov v blagor domovine in naroda.

Poljska vznemirjenost radi Nemčije

Poljski vnani minister Zaleski je imel na seji vnanjopolitičnega odbora ekspozice o vnanji politiki Poljske. Ekspozice je vzbudil pozornost po onih odstavkih, v katerih izraža Zaleski svojo bojazn pred nemško ofenzivnostjo. Danes, v dobi locarnske politike, je govor Zaleskega tem neobičajnejši pojav, ne pričakovan tem bolj, ker je sicer pozornost vlade Pilsudskega obrnjena na vzhodno stran. V poljski politiki se namreč opaža, da vidijo konservativne stranke težišče državne politike na zapadu ter se jim zdi briga za varnost zapadnih meja, tedaj nedotakljivost poljsko-nemške meje poglavitna naloga vnanje politike. Pilsudski in levičarski krogi, na katere se je naslanjal v prvi vrsti, so orijentirani zoper Rusijo in zdi se jim vztrajanje na sedanjih vzhodnih mejah minimum vnanje politike poljske republike. Ako tedaj vnani minister v vladi Pilsudskega izreče tako alarmantne vesti glede odnošajev do Nemčije, je to prav gotovo zadeva, na katero mora biti v interesu miru pozorna vsa Evropa.

Zaleski ni navedel podrobnosti, kateri so tisti vznemirjalni pojavi v Nemčiji, ki prete, da pokvarijo prijateljske odnošaje med obema državama. Nedvomno so to nacionalistični nemški krogi, ki prav nič ne prikrivajo, da smatrajo sedanjost mejo med Poljsko in Nemčijo samo kot provizorij, kot ono določbo versajske mirovne pogodbe, ki jo je treba čimprej revidirati. Pa tudi nemški vladni krogi se ne ogibajo enunciacij, iz katerih odseva jasno naziranje, da se vzhodna nemška meja nikakor ne smatra za definitivno.

Da so v Nemčiji take težnje tako zelo močne, temu se ni čuditi niti najmanj. Zakaj danes vrši Nemčija tiho, a vztrajno, naravnost trdovratno borbo za tem, da se posamezne določbe versajske pogodbe revidirajo, a ne more se reči, da bi pri tem stremljenju ne imela uspeha. Že iz dosedanjih revizij glede odplačevanja vojne odškodnine, iz razprav glede zasedbenih čet v Porenju, glede Saarske kotline itd. se vidi, da gre Nemčija z vso določnostjo za postavljenim ciljem. Če upa na to, da se ji vrnejo kolonije, je tem bolj pričakovati, da upa tudi na spremembo meje na vzhodu.

V tem prizadevanju ima Nemčija izredno močno moralno zaslonbo v Angliji. Velika Britanija ni nikdar prikrivala, da ji meja med Poljsko in Nemčijo ni všeč. Da se je locarnski garancijski pakt omejil na zapadno nemško mejo, to je bilo v prvi vrsti angleško delo. Anglija se v zadnji dobi ni ogibala prilike povedati, da se ji sedanja nemško-poljska meja zdi potrebna revizije, osobito v predelu takolimenovanega poljskega koridorja. Vidi se iz angleških enunciacij, da tvori za London mejo v industrijskem ozemlju gornje Šlezije manjši kamen spodkrite nego v koridorju, kjer se označuje kot nevzdržljiva.

Poljski koridor ob dolnji Visli, ki je ločil Vzhodno Prusijo od ostale Nemčije in povzročil, da se je Gdansk uredil kot samostojna mestna država, dasi pod poljsko nadoblastjo, ta koridor je najbližji cilj nemške diplomatske ofenzive in v tej točki ji je tudi aneška pomoč naiholi gotova. In ker poznajo naklonjeno angleško stališče, so v Nemčiji tem agresivnejši.

V tej zvezi vlada spor tudi glede

razorožitve Nemčije. Gre za to, ali se smejo modernizirati trdnjavske utrdbe okrog mest Glogau Küstrin in Königsberg, od katerih stanja je odvisna varnost poljskega koridorja po poljskem naziranju.

V Varšavi imajo dovolj vzroka, vznemirjati se vzpričo slabih odnošajev do Nemčije. Vnanjemu opazovalcu se zdi težavna stvar, vzdržati hkrati sedanje zapadne in vzhodne meje Poljske, zdi se, da bi bilo boljše, odločiti se za kompromis na eni strani.

V zvezi z ekspozicijem Zaleskega, ki se mu je zdelo potrebno, izpopolniti svoje navedbe še z enim govorom, se je razvila srdita polemika med poljskim in nemškim časopisjem: iz nje se jasno razvidi, kako napeti so faktično odnošaji med obema državama. V zvezi s tem pa so se pojavili v listih tudi dalekosežni praktični predlogi, kako rešiti »problem« poljskega dostopa do morja na način, da bi se zadovoljila in Nemčija in Poljska. Predlaga se, da naj bi Poljska odstopila vse koridor ob spodnji Visli, zato pa bi Poljska dobila Kladepo in preko nje dostop do morja, ali pa celo vso Litvo! Tedaj kakor v starih časih naj bi se zamenjavale dežele brez ozira na voljo prebivalstva. Razumljivo je, da je poljska javnost enodušno odklonila te kombinacije, ki res ne morejo rešiti prihatja in poštve.

Odnosaji med Poljsko in Nemčijo ostanejo slejkoprej napeti in polemika o priliki govorov Zaleskega jih ni razbistrihla niti najmanj izboljšala.

Sporazum med Bethlenom in Zito

Obnovljena akcija madžarskih in avstrijskih monarhistov. — Zita orodje v rokah Mussolinija. — Zaključna pogajanja.

Budimpešta, 13. januarja

Polagoma se jasni in čisti položaj, ki ga je izzvalo vprašanje kraljevine na Madžarskem, vprašanje, ki kljub temu da ima dežela vse polno drugih skrbi, še vedno vzbudja živo zanimanje v duhu ljudi. Četudi so se v tisku namenoma lensirale vesti o kandidaturi nadvojvode Albrehta in o njegovih raznih ženitovanjskih načrtih, se zdi sigurno, da je po konferencah, ki jih je imela bivša kraljica Zita z raznimi evropskimi državniki pred nekaj tedni v Parizu, kandidatura nadvojvode Albrehta samo bluf in da obstoji slejkoprej zgolj en pretendent na Madžarski prestol in sicer Oto, ki mu gre ta pravica po pragmatični sankciji.

Razen razgovorov v Parizu so se vršila posvetovanja tudi na Dunaju, kjer jih je vodil min. predsednik Bethlen, ki je dospel incognito na Dunaj. Sestal se je z voditelji monarhistov Ivanom Lichtensteinsom, generalnim polkovnikom Danklom in bivšim avstrijskim min. predsednikom Clam-Martinicem. Bethlen se je informiral o stanju monarhističnega gibanja v Avstriji, ki ga najbolj označuje delstvo, da nameravajo avstrijski monarhisti izdati svoj dnevnik na Dunaju in da se sploh pripravljajo za velikopotezno ofenzivo. Grof Bethlen je tudi informiral avstrijske monarhiste o položaju na Madžarskem.

Načrtom bivše kraljice Zite se posebej približuje g. Mussolini, ki bi hotel na ta način držati srednjeevropske države v šahu. Mussolini je Habsburgom ponudil, da jim vrne posestvo Pianore v Zgornji Italiji in podeli dovoljenje, da se smejo natihoma tja preseliti. Mussolini bi hotel imeti Habsburgovce pod svojo kontrolo, da bi na ta način nadzoroval vsak njihov korak, s čemer bi dobil do neke mere v roko vozile državne politike v obdobjih njihove dežel. Če bi se Habsburgovci restavrirali v Budimpešti in morebiti tudi na Dunaju, bi se na ta način preprečila priključitev Avstrije Nemčiji, prekržani pa bi bili tudi načrti slovaških politikov o sodelovanju srednjeevropskih držav, o takozvanih danavski federaciji. Prav radi tega podpira Mussolini tudi poljske monarhiste.

Na Angleškem se javnost in oficijelni krogi ne zanimajo za načrte Habsburgovcev, v kolikor njih pustolovščine ne ogrožajo miru. Na Francoskem delujejo za Habsburgovce številni prijatelji princa Sixta Parmškega. Zita upa, da jo Briand tudi tokrat ne bi motil v njenih načrtih, medtem ko v francoski politični javnosti prevladuje mnenje, da Briand po Locarnu ne bi mogel storiti takega odločnega koraka v korist Habsburgovcev, ter da bi v danem slučaju desavuiral habsburške načrte. To se zdi tem bolj verjetno, ker v Parizu vedo, da je Zita v najbližjih odnošajih z Mussolinijem in da je zgolj politično orožje v Mussolinijevih rokah. S Zito skuša fašistovski poglavar izvršiti svoje kontinentalne načrte, ki so naperjeni tudi zoper Francijo. Francija ne bi mogla podpreti habsburških pustolovščin tudi radi tega, ker bi se z restavracijo Habsburgovcev izpremenilo ravnanje v Evropi, zakaj Madžarom bi ugnili prav kmalu slediti tudi Avstriji.

V bližnjem času se bo vzpostavila redna zveza med Zito in grofom Bethlenom, ki bo tem lažja, ker sta Andrassy in Palavicini izločena iz vsr. Zitihi intimnih prijateljev v Letquettiziji in je zavzel njuno mesto grof Apponyi. Pa tud radi tega, ker je Horthy izgubil znaten del svojega vpliva in ne bi več mogel prisrčno razmerja med madžarskim min. predsednikom in ostankom habsburškega dvora na Španskem.

Ratifikacija italijansko-albanskih pogodb

Rim, 17. januarja o. »Giornale d' Italia« piše, da bodo v najkrajšem času podpisane v Rimu ratifikacijske listine o sklenitvi tiranske pogodbe, kakor po pogodbi registrirane

Naši kraji in ljudje

Jovan Cvijić †

Beograd, 17. januarja p. Včeraj zjutraj ob 5. je umrl svetovnoznani geograf in učenjak Jovan Cvijić.

slučnim delom v znanosti velikih narodov.

Poleg tega je napisal Jovan Cvijić obilico študij in krajših ali daljših člankov geopolitične ali nacionalnopolitične panoge kot aktualni in znanstveni komentar k raznim sodobnim dogodkom v balkanskem političnem razvoju ter z njimi bistveno pripomogel k poglobitvi pojmovanja, hkrati pa izkazal ogromne usluge nacionalnim interesom.

Delo Jovana Cvijića se je po osvoboditvi razširilo na vse pokrajine naše ujediniene domovine. Želel je poglobiti geografsko znanost v vsem področju ter si vzgojiti novih učencev, zakaj poglavite učence iz predvojnega doba mu je povečini pobrala krvava igra med 1. 1912. do 1918. Toda zadnja leta je vedno bolj napredujoča bolezen postavila meje njegovemu udejstvovanju in ga omejevala vedno bolj, dokler ga ni naposled popolnoma prekinila.

Življenje in delo Jovana Cvijića

Jovan Cvijić se je rodil 12. decembra 1865 v Loznici v Podrinju. Po roditeljih izhaja iz Bosne. Za časa prvega vstanka v Srbiji je njegov praded Cvijlo prišel iz Bosne v Loznico, kjer je otvoril malo trgovino ter sodeloval v Karagorgijevem uporu. Bil je hajduški harambaša.

Cvijićeva mati je bila iz Avramovićeve obitelji iz sela Korenita. Bila je zelo inteligentna ženska, čeprav nepismena, je zelo cenila učenost. Še danes jo imajo Lozničani v spominu, da je baš ona pritiskala na to, da se Jovan Cvijić izloži.

Cvijić se je učil prvega čitanja in pisanja v rodnem kraju, kjer so mu prišle v roke najprej Vukove zbirke zagonetk in Vukovi slovarji. V Loznici je bila takrat samo dvorazredna gimnazija, katero je dovršil, potem pa odšel v Sabac, kjer je obiskoval tretji in četrti razred. V Sabcu je najprej najboljši mogoč vplival prof. R. Petrović, ki ga je navdušil za socijalistične ideje. To čtivo je Cvijić navdušilo posebno za članke Svetozarja Markovića, njegove prevode iz Černiševskega ter za socijalistične probleme.

Veliko šolo je pohajal Cvijić v Beogradu, kjer je 1. 1888. dovršil matematično prirodoslovno fakulteto. Nato se je oprijel profesure in predaval eno leto na drugi beograjski gimnaziji. Od 1. 1889. do 1892. je študiral na dunajski univerzi, kjer je tudi promoviral za dr. geografije in geologije. Leta dni pozneje je bil imenovan za profesorja na veliki šoli v Beogradu, 1. 1894. je ustanovil geografski zavod.

Pravsko vseučilišče ga je imenovalo leta 1902. za rednega profesorja fizične geografije, toda Cvijić se pozivu ni odzval, temveč je ostal doma. V letih 1907., 1908. je postal rektor beograjske univerze, 11 let pozneje v letih 1918./19. pa predsednik etnografskega odbora naše delegacije na pariški mirovni konferenci. Ko je prišel iz Pariza v Beograd, je bil zopet izvoljen za rektorja univerze.

Cvijić se je začel že v mladih letih baviti z zemljepisem ter je raziskoval Srbijo, kmalu pa je prekorstil meje domovine in proučeval druge kraje balkanskega polotoka. Posvečal je vedno največjo pažnjo geomorfološkim, hidrografskim in tektonskim problemom. Pozneje se je začel baviti tudi z antropografijo, z etnografijo ter z etniško psihološkimi vprašanji. V to skupino problemov spada Cvijićevo znanstveno delo, ki je imelo velik vpliv na splošen razvoj geografske vede.

Pisal je zelo mnogo. Vsa njegova dela je nemogoče naštet, ker tvori veliko knjižnico. Prvo delo, ki ga je izdal, je bilo »Priročnik geografske terminologije našoj«. Izšlo je 1. 1888. v »Prosvetnem glasniku«. Pozneje je obravnaval problem Kraša v Vzhodni Srbiji, geografska raziskovanja v oblasti Kučaja, napisal je »Das Karstphänomen«, pozneje še »Pečine in podzemna hidrografija v istočni Srbiji«, »Tragovi starih glečera na Rili« (Knjiga je izšla v nemškem jeziku v Berlinu), »Struktura i podela planina Balkanskog poluostrva«, »Antropoge-

grfski problemi Balkanskog poluostrva«, »Osnove za geografijo i geologiju Makedonije in Stare Srbije«, »Historijo razvika Željeznih vrat«, »Jezerska plastika Šumadije« ter več del v francoskem jeziku.

Krajše razprave je objavljali Cvijić tudi v inozemskih listih. Velik del njegovih spisov je izšel v Glasu srpeke kr. akademije, v Glasniku geografskog društva. Poleg čisto strokovnih spisov je Cvijić napisal tudi več del o narodnostnih in etnografskih vprašanjih balkanskih Slovanov, Bosne in Balkana sploh.

Cvijić je bil za svoje znanstveno delovanje ponovno odlikovan, bil je predsednik Srpske akademije znanosti, častni doktor pariške Sorbonne, častni doktor češke univerze, Prške akademije znanosti in znanstvenega društva v Pragi, Jugoslovenske akademije znanosti v Zagrebu ter častni, oziroma dopisni član geografskih društev v Amsterdamu, Berlinu, Zenevi, Londonu, Monakovem, Pragi, na Dunaju itd. Imel je tudi zlato kolajno geografskega združenja v Londonu, New Yorku in Parizu. O nacionalnih in socijalnih problemih svojega naroda je mnogo pisal in ti članki so izšli v posebni knjigi »Govori i članci«.

Pokojnikove zadnje ure

Razvoj bolezni.

Pokojni dr. Cvijić je že od leta 1911. boležal za žolčnim kamnom. K tej bolezni se je pridružila zadnja leta še močna srčna hiba, ki ga je prisilila, da je moral lani opustiti predavanja na univerzi. Od tega časa dalje je bil vedno pri njem njegov osebni prijatelj, zdravnik dr. Milorad Dragić, ki se je tudi nastanil v Cvijićevo hišo. Bolnika je zapustil zdravnik le pred kakimi tremi meseci, ko se je po njegovem namologu odpeljal v zapadno Srbijo, da je mesto njega preiskal nekatere antropološke stvari.

Delo na bolniški postelji.

Kljub opasni bolezni ni mogel dr. Cvijić mirovati. Vedno je delal in snoval načrt za svoja nadaljna dela. Pred par meseci je izšla prva knjiga njegovega velikega dela »Geomorfološke«, pred kratkim pa drugi del. Tretji del je ostal nedodelan. Pokojnik je imel pri sebi na postelji vedno svinčnik in papir in je neumorno delal na tej tretji knjigi. Neizmerno je bil vesel, ko so mu izročili pravkar dotiskano drugo knjigo »Geomorfološke«. Dejal je, da bo šele sedaj pri čitanju svojega dela užival. Le kadar je bila soproga v sobi, je prekinil delo, ko pa je bil zopet sam, je takoj segel po knjigah ali papirju in pisal svojo tretjo knjigo.

Zdravniška posvetovanja.

Bolezen se je dr. Cvijiću poslabšala zadnje tedne in večkrat je dobil prav nevarne napade. Ko je javnost izvedela, da je veliki znanstvenik nevarno obolel, je dobil od vseh krajev nešteto pism in brzojav. Zelo pogosto so ga pregledali zdravniki dr. Nikolajević, dr. Antić in dr. Stanković, ki so bolniku svetovali, naj ga preišče kaka znana kapaciteta.

Kraljev obisk.

Nedolgo tega je nenapovedan prišel na pokojnikovo stanovanje kralj Aleksander, ki ga je že svojčas, še kot prestolonaslednik in kasneje kot kralj mnogokrat obiskal in se z njim razgovarjal o znanstvenih zadevah. Kraljev poset je bolnika zelo razveselil.

Prihodni dan je bil brzojavno poklican češki specialist dr. Wenkebach, ki je bolnika pregledal in potrdil prvotno diagnozo. Odredil je, da mora dr. Cvijić popolnoma opustiti vsako delo, sicer proti neposredni opasnosti.

Strašne sanje pred smrtjo.

Pretekli teden so bili trenotki, ko so bolnika mučili silni srčni napadi, potem pa se je dostikrat nenavadno dobro počutil. V soboto zvečer pa se je stanje izredno poslabšalo. Bolnik se je pritoževal, da mu je najhujše, ker ne more zaradi srčnih napadov koncentrirati misli in da ne more nadaljevati svoje knjige, ki bi jo že rad dovršil. Prosil je prijatelja dr. Dragića, naj mu da zopet injekcijo, da bi mu odleglo. Okrog desetih zvečer je dr. Cvijić zaspal. Sploh ta noč ni bila tako huda kakor prejšnja.

Ob petih zjutraj se je bolnik sunkoma prebudil, skočil pokoncu, razširil roke in z grozo vzkliznil soprog: »Ljuba, kakšno strašno sanje sem imel!« Sledil je ponoven srčni napad. Bolnik je nato omahnil na blazino. Gospa je kriknila, naka je pritekel dr. Dragić v sobo in mu naglo vbrizgnil kislino, ali bilo je že prepozno. Dr. Cvijić je izdihnil. Smrt je nastopila nenadoma. Veliki znanstvenik je umrl za srčno paralizo. Njegov strašen sen je bil prehod k smrti.

Pogreb se vrši na državne stroške.

Takoj po smrti dr. Cvijića je bila o tem obveščena kabinetna pisarna, potem Akademija znanosti in nekoliko kasneje ministrsko predsedništvo. Predsednik vlade Uzunović je takoj odredil, da se ima vršiti pogreb najsvečaneje na državne stroške in z vsemi vojaškimi častmi. Po izražanju sožalja svojem velikega pokojnika so prišli v zunanje ministrstvo rektor beograjske univerze dr. Pavle Popović, tajnik Akademije znanosti dr. Aleksander Belić in vseučiliški profesor dr. Boža Marković in so s šefom protokola Novakovićem v glavnem določili spored pogrebnih svečanosti. Hkrati je bil določen poseben državni odbor za pogreb, ki ga tvorijo rektor dr. Popović, tajnik Akademije znanosti dr. Belić, pomočnik ministra prosvete Obradović, podžupan beograjski Kosta Jovanović, šef protokola zunanje ministrstva Novaković in načelnik ministrstva ver. Janić. Popoldne ob 6. je imel ta odbor sejo v starem poslopiju Akademije znanosti in določil nastančni spored pogrebnih svečanosti.

Po sklepu državnega odbora je bilo truplo velikega znanstvenika preneseno ob 9. zvečer iz stanovanja na univerzo in položeno na katafalk v Geografskem zavodu. Truplo bo kasneje preneseno v saborno cerkev, kjer ga bodo položili na mrtvaški oder.

Jutri ob 9. dopoldne bo opelo v saborni cerkvi, nakar se bo vršil pogreb.

Kraljevo sožalje.

Kralj Aleksander je poslal iz Topole gošpe Cvijićeve tole sožalno brzojavko: »K težki izgubi Vašega vzornega soproga, našega velikega narodnega delavca, profesorja J. Cvijića, sprejmite moje najpriprčnejše sožalje. Aleksander.«

Cvijićeve maska.

Ob 2. pop. je prišel na dom velikega pokojnika znameniti srbski kipar Gjoka Popović, ki je posnel njegovo mrtvaško masko. Delal je do treh popoldne v pokojnikovi spalnici. Maska se je izvrstno posrežila.

Balzamiranje trupa.

Takoj po odhodu kiparja Popovića je prišel dr. Milovanović, da izvrši balzamiranje trupa. Dr. Milovanović je balzamiral tudi pok. velikega državnika Nikolo Pašića. Med njegovim delom je bil pripravljen salon takoj poleg Cvijićeve sobe, znan ljudem lepih predmetov kot edina soba te vrste, izdelana čisto v nacionalnem stilu. Na sredini salona je bila postavljena kovinska krsta, katere notranjost je bila odeta v belo svilo. Takoj po balzamanju so položili pokojnikove zemске ostanke v krsto.

Beograjska občina Jovanu Cvijiću.

Beograjska občina položi na grob svoje ga častnega meščana krasen venec. Vrh tega bo že v najkrajšem času ena izmed najvažnejših ulic mesta imenovana po Cvijiću. Imenom občine je izrazil pokojnikovi rodbini sožalje podpredsednik občine, Kosta Jovanović.

Obvestilo vsem univerzam in akademijam.

Takoj po seji univerzitetnega senata so bile vse inozemske univerze brzojavno obveščene o smrti velikega učenjaka. Akademija znanosti pa je istočasno obvestila o težki izgubi vse inozemske znanstvene koropordije.

Zadnji nasmeji.

Za časa svoje bolezni se je pokojni Cvijić samo enkrat zasmel, ko se je govorilo o znanem pisatelju Branislavu Nušiću. Cvijić se je pri tej priliki spomnil nekega trenutka o priliki svojega potovanja po Južni Srbiji, ko je gospodoval tamkaj se Turčija. Nušić je bil takrat konzul in je predstavil velikega učenjaka narodu s sledečimi humorja polnimi besedami: »To je

gospod iz Beograda, ki je prišel iskat zlato. Pojdite tudi vi z njim!« Cvijić se je prisrčno nasmejal, ko se je spomnil na to dogodek.

Žalne zastave v Ljubljani.

Vest o smrti velikega učenjaka je naša pravila v ljubljanskih znanstvenih krogih, čeprav ni prišla nepričakovano, zelo globočno ušla. Na ljubljanski univerzi je bila takoj razbočena. Žalna zastava, istotako na poslopiju Slovenske Matice. Geografsko društvo pa priredi žalno sejo.

Voditelj reških fašistov aretiran na Sušaku

V soboto ob 9. zvečer, je prišel na sušaki most k našemu tamkaj službojučemu orožniku Nikšiću kolovodja reških fašistov, tramvajski prevoznik Peter Vidali, in v svoji obojnostni zahteval od našega orožnika, naj mu preskrbi izvoška. Orožnik mu je lepo pojasnil, da to ni njegova stvar, kar pa je Vidali, ki je znan na Reki pod imenom »Mangia-croati« (Hrvatotožer), silno razburilo. Odpel je svojo suknjo in pokazal na fašistovski znak, rekoč: »To je moja legitimacija. Jaz imam povsod privilegije. Pred Mussolinijem mora vsakdo trepetati!« Ko je orožnik Nikšić od nadutega fašista zahteval, da se legitimira, je začel žaljivo govoriti o naši državi, nakar je seveda sledila aretacija in je moral Vidali na komisarijat.

Tega pa se je junaški črnosrajčnik silno prestrašil. Hotel je zbežati preko mosta na Reko. Toda orožniku se je posrečilo, da ga je zgrabil sredi mostu. Vidali je prišel nato obupno klicati na pomoč fašiste in Italijo. Seveda mu vse skupaj ni nič pomagalo. Moral je uklenjen slediti orožniku na komisarijat, kjer je še naprej zabavljaj čez našo državo in grozil, da se bo še kruto maščeval.

Vidali je rodom iz Šibenika in znan na Reki in Sušaku kot eden največjih preganjalcev našega življa. Na vesti ima tudi več obtožb. Da se prepriča, kake privilegije ima pri nas, so ga izročili sodišču v Ogulinu, kjer se bo moral zagovarjati radi prestopka po paragrafi 93. in 104. srbskega kazenskega zakona.

Za brezposelno delavstvo v Lješah pri Prevaljah

Znano je, da je vsled zadnjih elementarnih nezdob krcnem oktobra 1926 bilo povzročeno rudniku grofa Henkel-Donnersmark v Lješah pri Prevaljah toliko škode, da se je moral obrat ustaviti. Že mesece je blizu tristo delavskih rodbin brez zaslužka, ker podjetje radi pomanjkanja sredstev ni popravilo poškodb in obratuje v zelo skrajnem obsegu.

Delavstvo se je po posebni deputaciji obrnilo na velikega župana mariborske oblasti s prošnjo, naj posreduje, da se obrat zopet upostavi in nudi delavstvu možnost zaslužka, da se tako težko prizadetim delavskim rodbinam zagotovi obstoj.

Pred par dnevi se je vršila pri velikem županu g. dr. Pirkmajerju konferenca z zastopniki podjetja, ki so po daljših pozajajnih izjavah, da so pripravljeni obrat upostaviti in večji del delavstva zaposliti, ako se jim posreči financiranje investicij, ki so predpogoj za rentabilnost obrata. Kot glavno zapreko pri izposlovanju potrebnih kreditov so navedli delstvo, da so se pojavile govorice, da se namerava podjetje baje staviti pod državno nadzorstvo in da so te govorice rudnik pri denarnih zavodih diskreditirale.

Šele na podlagi izjave g. velikega župana, da o kaki sekvstraciji omenjenega podjetja ni ničesar znanega, je prišlo končno do sporazuma, da se kar najbolj pospeši akcija za restavriranje naprav, da se bo moglo čim prej z delom začeti in zaposliti večji del delavstva.

Zeteli je, da bi delavstvo čim prej prišlo do dela in zaslužka in se tako izognilo preteči socialni katastrofi.

Avtomobilska nesreča v Škofji Loki

Ko je v nedeljo popoldne peljal avtobus, ki vozi med škofjeloško postajo in mestom od ljubljanskega vlaka, mu je ravno na 20 m visokem mostu čez Suški potok pripeljal nasproti lastnik električnega mlina Janez Zakotnik iz Starega dvora z enovpreznim vozom in zadel s tako silo v avto, da je konja vrglo na sprednji del avtomobila, kjer je na mestu obležal mrtev. Lastnik avtobusa Jože Eržen je zavrl s tako brzino, da je avto treščil ob betonsko ograjo mosta. Je premaknil, a je k sreči še obstal na mostu. Voznik Janez Zakotnik je sicer odletel z voza, pa si je raztrgal samo obleko. Ravnotako je tudi šest potnikov avtobusa odneslo le manjše praske, pač pa tem večji strah, ker je manjkalo le malo, da se vsi niso razbili v globini. Po karambolu je Eržen hotel takoj nazaj na postajo po avtobus, ki vozi v Zeleznike, da bi bil z njim odpeljal svoj havarirani voz. Ker pa železnikem avtu ni bilo bencina, se je vrnil k svojememu vozu po bencin. Pri pretakanju se je bencin, ki je v Eržen je bil v trenutku, plamenil. Vrgel se je takoj v blato in se valjal po njem, da je pogasil ogenj in je dobil le na rokah težje opekline. Tako je karambol, ki bi zahteval skoraj več smrtnih žrtev, potekel brez večje nesreče. Veliko škodo ima sicer Eržen, ki je pa vendar vesel, da mu je daleč po deželi znano blato te ceste rešilo življenje, in pa Zakotnik, ki je ob dobrega konja. Kdo je kriv nesreče, še ni jasno.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama

Torek, 18.: Zaprto.
Sreda, 19.: Pri lepi krčmarici, Premijera.
Izv.

Četrtek, 20.: Zaprto.

Ljubljanska opera.

Torek, 18.: Ples v maskah. D.
Sreda, 19.: Zaprto.
Četrtek, 20.: Tannhäuser. E.

Mariborsko gledališče.

Torek, 18.: »Večni mladenič«. A. Kuponi.

Danilova proslava v Mariboru. Preteklo soboto zvečer je proslavil tudi Maribor 50-letnico umetniškega delovanja Ant. Danila Cerarja, ki je nastopil v Engelmannovi vesoljari »Večni mladenič«. Proslava je bila vredna Maribora. Gledališče razprodano, Danilo pa ves večer v morju resnih in navdušenih ovacij. Sprejel je venec, rožo v pozdrav, predvsem pa res iskreno ljubav, s katero ga je obšel cel Maribor. V imenu gledališča je pozdravil slavljence ravnatelj gosp. Mitrović. Danilo pa je tudi igral kot posebej imenovan mladenič prav ognjevit in žel burno pohvala ob odprti sceni. Ekseklentna pa je bila tudi zlasti Bukčukova v

ulogi matere. Ugajali so vsi ostali igralci in igralke. Bila je vseokoli slavnostna dramska predstava, ki je zapustila pri publiku najbolj vtis. Ob višku volumna boja je bil to vsekakor vesel kulturni praznik za Maribor.

Verdi: »Ples v maskah«. To znamenito delo slavnega italijanskega mojstra, ki je na našem odru ponovno doseglo lepe uspehe, se poje danes v torek zvečer za abonente reda D. Glavne vloge so v rokah gđ. Zaludove ter gg. Holodkova in Kovača. Paža Oskarja poje ga. Ribičeva, čaruvnica gđ. Potučkova. Ostale vloge pa gg. Šubelj, Rumpelj, Zupan in Mohorič. Opero dirigira gosp. Štrifol, režijo vodi gosp. Knitl.

Premijera Goldenijeve komedije »Pri lepi krčmarici« bo v ljubljanski drami v sredo, dne 19. t. m. za abonente reda B in ne, kakor je bilo prvotno javljeno, kot izven predstava.

Velik uspeh naše altistke v Nemčiji. Ga. Thierry - Kavčnikova, članica ljubljanske opere, je nastopila v nedeljo zvečer v Düsseldorfu, kjer je pela v operi »Aida« znano ulogo Amneride. Imela je ogromen uspeh, h kateremu ji iskreno čestitamo z željo, da h kmalu zopet slišimo na domačem odru.

Zagrebiški koncerti. V torek koncertira v Zagrebu italijanski čelist Artur Bonucci;

v petek dne 21. januarja pa nastopi madžarski komponist, voditelj modernistične šole Bela Bartok. Izvajal bo lastna klavirska dela. Teden dni pozneje, dne 28. januarja, koncertira v Zagrebu čelistka Judita Bokor, rodom Španka. V nedeljo, dne 30. januarja, pa bo koncertiral prvovrsten klavirski virtuoz Artur Rubinštejn.

»Misli i pravila za život«. V založbi »Uzgalatelj« v Sarajevu je izšla 160 strani obsegujoča zbirka aforizmov, ki se tičejo po vsebini človekovega npravnega življenja in vsebujejo prav dragocenna zrna. Zbirka se zadosti ozira tudi na srbohrvatsko literaturo. Priporočamo jo kot dober priročnik pedagogom; rad bo segel po nji tudi vsak posameznik, ki bo občutil potrebo takih iskric človeškega duha.

Jos. Turnograjski v slovensščini. V Košicah izhajajoči dnevnik »Slov. Vychod«, je objavil dne 13. t. m. v slovaščem prevodu črtilo slovenske pisateljice Jos. Turnograjske »Slovaški mučenec«. Črtila je zajela iz slovaškega življenja.

100.000 Din za 10 Din

lahko zadene, ako kupite srečke Loterije društva

»TRGOVSKA AKADEMIIJA« v Ljubljani.

Velika modna revija! Najkrasnejše toalete!

Najlepše žene Amerike v komediji, luksuzne inscenacije. Tekmovanje lepote v trikojih. Velike avio senzacije. Umetniško koloriran veličini. Vključje velikim nabavnim stroškom cene razvišane. — Predprodaja vstopnic od 10. do 12. in od 2. dalje.

Predstave se vrše danes točno ob: 4., pol 6., pol 8., in 9. uri.

Kino »Ljubljanski dvor« najmodernejši kino v Ljubljani. Tel. 730.

Danes je premijera

težko pričakovaneja koloriranega velotitima.

Velika konkurenca lepotic za najlepšo ženo Amerike v krasnih koloriranih slikah.

Ameriška Venera

Domače vesti

* **Izpremembe v državni službi.** V poštini službi je Stefan Breznik imenovan za tehničnega uradnika pri poštini direktorij v Ljubljani. Ernest Kump pa je iz Ljubljane premeščen v Kranj.

* **Novi predsednik Ljubljanske kreditne banke.** V soboto se je vršila seja upravnega sveta Ljubljanske kreditne banke, ki je uredila med drugim predsedniško vprašanje. Ker je prvi kandidat za mesto predsednika banke, dosedanj podpredsednik g. Alojzij Vodnik, izvolitev za predsednika ponovno odklonil, je bil kooptiran v upravni svet in nato soglasno izvoljen za predsednika dosedanj načelnik nadzorstvenega sveta g. primarij dr. Peter DeFrancesch.

* **Enoletna bolniška praksa absolviranih medicincev brezplačno.** V finančnem odboru narodne skupščine je vladna večina v soboto storila zanimiv in važen sklep. Doktorji medicine, ki so dovršili svoje fakultetne študije, morajo — kakor znano — po zakonu izvršiti enoleten »staž« v državnih bolnišnicah, predno smejo vršiti svobodno prakso. V soboto se je vladna večina finančnega odbora postavila na stališče, da zdravniški staž, pravzaprav še študiranje. Pohajajoč s stališča, da je to nadaljevanje njihovega študija, je bil sprejet predlog, da se zdravnikom, ki vrše staž, vzame vsaka plačila in da morajo po doseženem doktoratu vršiti še leto dni prakso po bolnišnicah brezplačno.

* **Premeščanje učiteljstva na podlagi razpisa.** Premestitev učiteljev in učiteljic na podlagi razpisa se smatra kakor premestitev na osebno prošnjo, zato ne pripada v tem slučaju po odloku g. ministra prosvete povračilo potnih in selitvenih stroškov iz državne blagajne.

* **Novi finančni zakon pooblašča g. ministra prosvete,** da otvori v Beogradu višjo trgovsko šolo ter višjo pedagoško šolo v Zagrebu in v Beogradu.

* **Smrtina kosa.** V nedeljo 16. t. m. so pokopali v Laškem gospo Francisko Jeršič, vdovo po davčnem nadupravitelju Fr. Jeršiču. Pokojnica je bila obče spoštovana o čemer je pričala velika udeležba pri njeni zadnji poti. Preostalih naših sožalje!

* **Šolska svetosavska proslava.** Ministrstvo prosvete je odredilo, da se praznuje letos svetosavski praznik na posebno svečan način po vseh šolah v državi. S posebnim odlokom se opozarja, da se na proslavi ne smejo nuditi alkoholne pijače.

* **Kredit za prosvetne ustanove.** V prosvetnem ministruvstvu je izšel odlok, s katerim se poziva vse prosvetne ustanove, da pravočasno prošlo za otvoritev kreditov, določenih v sedanjem budžetu, kar se bliža sklep tekočega proračunskega leta.

* **Visokošolske ekskurzije.** Služatelji visoke tehnične šole v Beogradu se pripravljajo na pončno ekskurzijo v Madžarsko in Francijo, kjer si hočejo ogledati v prvi vrsti tovarne vagonov in železniških objektov. Služatelji geografije na beograjski visoki šoli priredijo poučno potovanje skozi Bosno in nato v Nemčijo. Služatelji gozdarstva na poljedelski fakulteti v Beogradu pa napravijo večjo poučno ekskurzijo po Južni Srbiji in pozneje tudi v Švicco.

* **Projekt zakona o visokih šolah.** Nov projekt zakona o visokih šolah se nahaja v tisku državne tiskarne. Čim bo dotiskan, bo predložen Narodni skupščini.

* **Učiteljski kongres letos v Skoplju.** Izvršni odbor Jugoslovenskega učiteljskega društva je sklenil, da bo letošnji redni kongres Učiteljskega združenja v Skoplju.

* **Učiteljsko društvo za kočevski okraj** je imelo dne 15. t. m. svoj redni občni zbor, na katerem je vsled napada g. J. Dimnika na nadzornika Betrijanija še pred volitvami izstopilo iz UJU 43 članov, ki so si takoj nato izvolili pripravljalni odbor Učiteljskega društva »Edinstvo« za šec Kozčevje.

* **Strokovni izpiti za pošto-hranilnično službo.** Ministrstvo pošte in brzojava je odredilo, da se sestavi izpitna komisija za polaganje državnega strokovnega izpita v podružnici poštne hranilnice v Ljubljani. Za člane izpitne komisije so imenovani: direktor podružnice dr. Ignacij Rutar, šef knjigovodstva Rudolf Rozman, upravnik prometa Josip Potokar, ter inspektorja Zdravko Simonović in Josip Mogolič.

* **Državni uradniki nimajo pravice do brezplačnih terapevtskih pripomočkov.** Uradno se razglša: Ministrstvo za narodno zdravje je odredilo, da nimajo državni uslužbenci na podlagi člena 112. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih v državnih bolnišnicah razen zdravilne pravice do brezplačnega prejemanja takozvanih terapevtskih pripomočkov kakor n. pr. do naočnikov, raznih protez, pasov za kilo itd.

* **Agitacija za klerikalni shod med mašo.** Iz Mostrane nam poročajo, da je v nedeljo na Doviem g. duh. svetnik Aljaž med mašo pred altarjem po oznanilih in pred čitanjem evanĝelja naznanil, da se ob 8. zjutraj vrši v dvorani Kat. izobraževalnega društva shod SLS, kar naznanja ob tej priliki, ker je delegat vodstva SLS prispel čez prejšnji dan ob 22. z vlakom vsled česar ni bilo mogoče prej obvestiti ljudi o shodu. G. duh. svetnik Aljaž je vabil izpred altarja vse vernike, naj pridejo na shod, kar gre za važno stvar, za volitve v oblastno skupščino. Nam bi se ne zdelo nič napačnega, ako bi g. duh. svetnik vabil na shod klerikalne stranke zunaj cerkve, niti kakor pa ni prav, da je agitiral za klerikalni shod v cerkvi med mašo, ko se ima oznanjati samo sv. evanĝelje. Neumevno nam je, kako je mogoče iz molitve in čitanja evanĝelja, nauka o ljubezni do bližnjega, tako hitro presedlati na politiko in agitacijo za klerikalno stranko, ki na svojih shodih oznanja baš nasprotno vsemu, kar nč evanĝelji. V resnici obžalujemo, da se je g. duh. svetnik

Aljaž v svoji starosti tako daleč izpobil, tembolj, ker je živil doslej spoštovanje tudi v naprednih krogih. Ako pa se je g. duh. svetnik Aljaž tako daleč izpobil, si lahko mislimo, kaj se godi šele v drugih župnijah.

* **»Zeleni križ«** ki je kot »Rdeči križ« človekoljubna institucija, ima plemenito nalogo da podpira v službi onemoglo, ali pri izvrševanju službe ponesrečene poklicne lovce, zaprisežene lovke čuvaje, odnosno njihove rodbine. »Zeleni križ« ima svoje fonde v vseh kulturnih državah. Slovensko lovsko društvo, ki upravlja sklad slovenskega »Zelenega križa« se obrača na vse svoje člane in prijatelje, da se v čim večjem številu udeležijo njegove najlepše prireditve VII. lovskega plesa 1. svečana na Taboru v Ljubljani, ker je njegov čisti donos namenjen skladu »Zelenega križa«.

* **Narodna galerija** je razposlala vabila s prošnjo za pristop k društvu za letno podporino 10 Din. Uverjeni smo, da je znesek tako neznaten za vsakega, da se bodo prejemniki, prelistavši poslani prospekt rado leje uvrstili med društvene podpornike in je naša želja, da bi s pristopom ne odlašali, ampak čim prej oddali na pošto desetinski znesek. — Sporočamo, da izda N. G. koncem tekočega leta svoj prvi Almanah za l. 1928. z zanimivo kroniko s polja upodablajoče umetnosti, opremljeno s slikami in originalnim domačim koledarjem iz leta 1415! Ta Almanah bo članska izdaja. — N. G.

* **Dva potresa.** V soboto, dne 15. januarja je potresomer v meteorološkem zavodu v Ljubljani zabeležil dva potresa in sicer prvega širkejšega ob 16.55.56 in drugega močnejšega ob 21.49.47 na razdalji 440 km. To sta dva potresa, ki jih je zaznamoval novo montirani aparat, izdelan v Göttingenu po načrtu prof. Wicherta.

* **Samomor orožniškega narednika.** Orožniški narednik Josip Mežnarič v Varaždmu je že dalj časa bolehal na tuberkulozi. V zadnjem času se je bolezen naglo razvijala. Mežnarič je spoznal, da zanj ni več pomoči. Segel je po revolverju in v obupu napravil konec svojemu težkemu življenju. Dovolil je 21 let službe, katero je vršil točno in marljivo.

Gripa

se zopet pojavlja! Pri njej so se pokazale vedno za osobito dobre

Aspirinove tablete »Bayer«

Najglavnejši po'avi — groznica (mrzica), glavoboli in ostale boli se odstranijo brzo.

* **Tragična smrt Slovenke v Zagrebu.** V petek zvečer je nadstrašnik Kolar na peronu glavnega kolodvora v Zagrebu pri vходу v policijsko stražnico našel pismo naslovljeno na policijo, drugo na Marijo Uhan v Gradšču, pošta Pomurke na Dolenjskem, tretje pa na nekega privatnega uradnika v Zagrebu. Na pismih je bila podpisana neka Pepica, ki je — kakor je izjavil omenjeni privatni uradnik — identična s Pepico Starič, rodom Slovenko z Dolenjskega, ki je že dalj časa služila na Hrvatskem. V pismu na policijo izjavlja Pepica, da nikogar ne zadene krivda zaradi njene smrti in da je iz lastnega nagiba pri Trnju skočila v Savo, kjer najde rešitev od težke neozdravljive bolezni v hladnih valovih. Pogosto — pravi sem trpela lakoto ter sem bila brez strehe, ostala pa sem poštena. Neozdravljena sem zapustila bolnico, nimam ne službe, ne sredstev za življenje, smrt mi je vzela očeta in mater in jaz grem prostovoljno za njima. Trupa nesrečnega dekleta, ki je najbrže našla smrt v valovih Save, še niso našli.

* **Sin, ki je ubil očeta, obsojen na 6 let ječe.** V Varaždmu se je preteklo soboto vršila glavna obravnava proti 56 letnemu Stj. Bratovčaku, ki je ubil svojega očeta. Obtoženec se je zagovarjal, da je zameril očetu, ker je svoji omoženi hčerki jemal denar, ki ga je njen mož težko zaslužil. Prišlo je do ostrega prepira in pretepa med očetom in sinom. Oče je vsled zadobitih poškodb kmalu umrl. Sin je bil obsojen na šest let težke ječe.

* **Poskusen atentat na železniški vlak.** Med Siskom in Capragom je našel v soboto železniški čuvaj pred brzovlakom štev. 3, ki je prihajal iz Zagreba, položnih na

Napisi na ploščah

prevlečeni z radio-tinkturo, morejo se čitati tudi ponoči. — En primer.

tir več velikih kamnov in močan železen drog. Čuvaj je še pravočasno spravil vse skupaj s tira, ter na ta način preprečil nesrečo, ki bi bila sicer neizogibna.

* **Smrtina nesreča pri sankanju.** V Dravogradu se je pripetila te dni pri sankanju grozna nesreča. Šestletni sinček železničarja Sabotija, ki se je sankal ob pomoči Mežice, je izgubil oblast nad sankami in izginil v valovih globokega potoka. Po dolgem iskanju so našli sanke, truplo ponesrečenca pa je odnesla voda.

ITO zobna pasta najboljša

* **Tkanina »Eternum«** glavna zaloga za Jugoslavijo pri J. Medved, manufaktura Ljubljana, Tavčarjeva ulica 7.

Iz Ljubljane

u— **Volilni sestanek »Naprednega bloka«** za vodmatski in šentpeterski okraj bo v sredo, dne 19. t. m. ob 20. uri v salonu gostilne Ign. Banka, na Kette-Murnovi cesti (prej Martinovi). Govore gg. dr. D. Puc, Iv. Tavčar in drugi. Vse pristaje napredne fronte kar najvljudneje vabimo, da se sestanka zanesljivo udeležijo. — Napredni pol. društvi za Vodmat in Šentpeter.

u— **Gospodarsko in izobraževalno društvo** za dvorski okraj: Danes ob 8. zvečer bo predaval v društveni knjižnici prof. dr. Fr. Čadež: O vremenskih katastrofah. Vstop prost. Izobraž. odsek.

u— **Osramočeni in zastopavljeni Trnovčani.** Prejeli smo: Glede na notico v »Slovenec« v soboto dne 15. januarja pod naslovom »Osramočeni in zastopavljeni Trnovčani« na obnem zboru Naprednega gospodarskega in prosvetnega društva za Krakovo in Trnovo l. 1926, vprašamo, kateri se smatrajo zastopavljeni in zakaj. Ako so dovolj možati, pozivamo vseh 30 po številu, ki jih omenja članek, naj pridejo v javnost s podpismi na dan. Takratna večina takozvane opozicije na lanskem občnem zboru omenjenega društva razen treh se je oddolila, da gre v boj za zmago Naprednega bloka v Ljubljani, ne oziraje se na onih par, ki se oglašajo v »Slovenec«. — Napredni volilci Trnovčan.

u— **Društvo za narodno zdravje v Ljubljani** vabi vse članstvo na prvi članski sestanek, ki se bo vršil danes v torek ob pol osmih zvečer v šolski polikliniki na Resljevičevi (na vrtu učiteljskega). Na dnevnem redu je filmsko predavanje o cepljenju in razgovor o delu društva. Vabimo tudi goste — Odbor.

u— **Volilni shod na ljubljanskem Gradu.** Demokratska stranka si je na Gradu pridobila s svojim delom in zlasti šec gerentski svet, ki je preuredil iz dvorane lepo število stanovanj, dosti pristašev. Brez pridržka priznavajo vsi veliko brigo demokratske stranke za Grad, in upati je, da skozi večina volilcev na Gradu odda svoj glas priljubljenemu kandidatu dr. Pucu. aDnes zvečer se vrši v bližnji vitezki dvorani volilni shod, na katerem bosta referirala o pomenu oblastnih volitev dr. Puc in Ivan Tavčar. Dolžnost vseh zavednih Gradarjev, katerim je dr. Puc izposloval nešteto dobrot, je, da se shoda vsi udeležijo in v nedeljo kajpak vržejo kroglice v njegovo skrinjico. Shod se prične ob pol 8. zvečer.

u— **Volilni sestanek za Dvorski okraj** danes v torek dne 18. januarja ob 8. uri zvečer v restavraciji Zvezda. Ker je bila na prvem volilnem sestanku dne 12. t. m. tako velika udeležba, da je moralo veliko število volilcev radi nedostojanja prostora oditi, priredi politično društvo za Dvorski okraj še en sestanek za volilce na volišču v realni in liceju.

u— **Redni sestanki francosko-slovenskega kluba.** V sredo (19. t. m.) se pričnejo zopet redni sestanki francoskoslovenskega kluba v Ljubljani.

u— **Obrtniki - pevci!** Jutri, v sredo, 19. t. m. ob 8. zvečer se bo vršila v salonu restavracije »Pri Mraku«, pevška skušnja. Prosimo vse obrtnike-pevce, da se skušnje točno in polnoštevilno udeležijo. — Obrtniško društvo v Ljubljani.

u— **Članice Splošnega ženskega društva,** ki so kupovale na izkaznice, naj se zglasijo s kuponi v društvu v sredo 19. t. m. ob 5. do 7. zvečer. Kdor se ne javi, zapade njegov popust v društvene svrhe.

u— **Predavanje o krizi v našem gledališču** bo nocoj v torek zvečer ob 8. v zakurjeni dvorani Mestnega doma. Govori abs. phil. Ciril Debevec. Po predavanju debata. Vstopnine ni.

u— **Vodstvo Poštne hranilnice** v Beogradu ostane neizpremenjeno, kakor se nam poroča iz merodajnega mesta. Vest, da stopi generalni ravnatelj dr. Nedeljković v pokoj, je torej brez vsake podlage. Kakor iz vemo ima gosp. dr. Nedeljković še nadaljne načrte za razvoj Poštne hranilnice, ki je pod njegovim vodstvom postala ena izmed najglavnejših denarnih institucij naše države.

u— **Tovariši pevci SJSU Preporoda.** Danes ob pol 7. zvečer redna pevška vaja mešanega zbora v dvorani Arene »Nar. doma«. Pridite vsi in vse, ker smo pred nastopom. Točnost.

u— **Zopet tatvina v cerkvi.** V cerkvi sv. Jakoba je dne 15. t. m. nekdo odprl železni pokrov na zidu pritrdjenega nabirnika ter odnesel približno 50 Din gotovine. Osumljen je tatvine neki okrog 35 letni možki, srednje postave, suhega podolgastrga obraza običen v ponočno rjavo suknjo temnosive hlače in slabe čevlje.

u— **Kulturno-znanstvena sekcija JNAD** Jadran naznanja svojim članom, da predava v sredo, 19. t. m., ob 20. uri v društveni čitalnici gospod Josip Gabersček o temi: »Fašizem«. Predavanje je obvezno za vse člane.

u— **Črno-bela reduta 5. febr. na Taboru.** Prireditveni odbor opozarja cenj. občinstvo ki je prejelo vabila, da je dostop k reduti dovoljen izključno v črno-belih barvah. To velja v enaki meri za maskirane in kostimirane goste, kakor tudi za goste v plesnih

Otrok ljubezni (Dete št. 742)

Križev pot nezakons-e matere. V glavni vlogi: Gina Palmre — Skrita ljubezen in n'ene osledice. — Okruten ljubavni k. Brezsrčna mati. Zapuščeno dete. Pri dobrih ljudeh — Osamljena žena. Slikarjev model. Posinek. Iskren prijatelj. Maskerada umetnikov. Globoka bol. Nova sreča.

Predstave ob 4, pol 6, pol 8 in 9.

KINO IDEA.

toaletah. Prireditveni odbor bo glede na zelo uspešno lansko tekmovanje izlozbo organiziral tudi letos podobno tekmovanje izlozbo, in sicer v večjem obsegu kakor lansko leto, nakar se že sedaj opozarja cenj. občinstvo, kakor tudi v poštev prihajajoči trgovski krogi.

u— **Občni zbor Geografskega društva** se je iz tehtnih razlogov moral preložiti na 28. t. m. Vršil se bo ob isti uri (pol 6 zvečer) v geogr. institutu na univerzi.

Iz Maribora

a— **Shodi narodne liste v Mariboru.** Danes, torek ob 17. v kinu Diana v Studencih za Studence in Magdalensko predmestje, ob 20. v hotelu Kosovo na Grajskem trgu, Sreda, 19. t. m. ob 20. v gostilni Vlahovič na Aleksandrovi cesti in v petek 21. t. m. ob 20. v mali dvorani Narodnega doma. Govore gg. dr. Pivko, Mohorko, Weigl in drugi.

a— **Cemu imamo v Mariboru zvezo z Nemci?** O tem so si tudi socijalisti povsem na jasnem. Na nedeljskem socijalističnem shodu je povdarjal bivši župan g. Orčar čisto pravilno, da za oblastne volitve klerikalcem nemška zveza ne bo nič koristila in jim za to ni bila potrebna. Pač pa rabijo Nemce za bodoče občinske volitve v Mariboru, ki se bodo najbrž še letos vršile. Za te občinske volitve je sklenjena že sedaj zveza z Nemci, ki naj ohranijo klerikalcem županski stolček Nemcem in radikalom pa, ki bi sicer ne prišli več v poštev, pomnoženo število mandatov v občinskem svetu. Tej pravilni konstataciji nimamo prav ničesar dodati.

a— **Značilno pismo koroških rojakov o dr. Ravniku.** Sročni »Tabora« objavlja naslednje pismo, katero je prejel dr. P. iz Borovlj. »Dr. Ravnik je doma v Glinjah pri Borovljah in je užival kot dijak podporo Slovenske posojilnice. Pri nas smo takoj razpravljali o dr. Ravniku, ko smo izvedeli, da se je zvezal z mariborskimi Nemci. Mi narodni Slovenci ta korak našega rojaka zelo obsojamo. Naši nemškutarji pa se smejejo in pravijo, da je bil dr. Ravnik naroden Slovenec samo tako dolgo, dokler je potreboval denar slovenskega kmeta in Slovenske posojilnice, sedaj pa, ko je advokat v Mariboru, je napravil to kar delajo vsi naši nemškutarji in se je zvezal z nemško stranko. Drugi nemškutarji zopet pravijo, da se vidi iz tega, kako dr. Ravnik računa. Če se je koroški Slovenec Ravnik s svojo stranko vred zvezal z Nemci, je storil to iz bojazni pred Nemci, da bi ga ne preganjali pri novih spremembah, kakor preganjajo nas. Pravijo namreč, da itak pride Maribor pod Avstrijo. Mi ta korak dr. Ravnika obsojamo. Vemo dobro že iz svojih mladih let, kaj so delali koroški Nemci in nemškutarji z nami, na Štajerskem pa tudi ni bilo nič boljšega in se tudi tam niso nemškutarji prav nič poboljšali itd. Zato gotovo ne bo pri vas dal noben koroški Slovenec svojega glasu tja, kjer je zvezan koroški Slovenec Ravnik z Nemci.

a— **Bogojavljenje.** Na praznik blagoslovljenja vode ima tudi letos mariborska pravoslavna občina v sredo 19. t. m. slovesnost z običajnim obredom na Glavnem trgu Ob 9. bo služba božja v pravoslavni kapelici, nakar krene sprevod iz Melja čez Aleksandrovo cesto na Glavni trg, kjer izvrši prota Trbojevič ob 10. dop. na zato pripravljemem odru ob navzočnosti voljaštva in pravoslavnih vernikov in predstavnikov oblasti bogojavljenje. Občinstvo je vabljeno, da prisostvuje zanimivim obredom.

a— **Preklicano »zasluženo priznanje«.** Radikali so zopet enkrat grdo potegnili svoje glave zvestega propadlega kandidata. Dober prijatelj mu je prejšnji teden brzojavno sporočil iz Beograda, da je pomagala intervencija mariborske radikalke k njegovega imenovanju v neki državni bolniški svet. V svetem zanosu dosežene časti si je slavljeno lastnorodno napisal zasluženo priznanje, zanesel osebno v mariborske redakcije, ki so potem z razprtimi črkami beležile v kroniko, da se novopečeni državni svetnik požrtvovalno udeležuje v družbi svetlih zvezdic koncertov, plesov itd. Zasluženo priznanje je slavilo svoje javno zadoščenje in nihče ni slutil, da se sredi zime naenkrat naglo spreminja vreme. Mesto svetlih zvezdic so se razgrnili oblaki, iz njih pa dež, mrzli curki. Težko pričakovano dekreta iz Beograda pa ni bilo in ga ni bilo, pač pa so ljubljanski listi poročali, da so bili v bolniški svet imenovani samo stari člani, le iz Dalmacije so počastili dva nova zdravnika. Predno je

petelin trikrat zapel, so radikali snedli dano obljubo in mariborska glorijska je utonila. Sploh so ti beograjski dekreti čudna stvar; zadnjič so v Mariboru rdeče prečitali röntgenologa, sedaj pa še »Staatssanitärata«.

a— **Kajmakčalanska bitka** je naslov predavanju, ki ga priredi Udruženje rezervnih oficirjev v četrtek 20. t. m. ob 20. uri v hotelu »Pri zamorcu«. Predaval bo g. polkovnik Lukovič. Na sporedu je tudi razgovor o zadevah občnega zbora. Dobrodošli so tudi gostje!

a— **Ljudska univerza** Ponovno opozarjamo na današnje predavanje znamenitega hrvatskega historika dr. Skrljca iz Zagreba. Predaval bo o starejši dobi hrvatske zgodovine, ki je pač najmarkantnejša v hrvatski preteklosti.

a— **Vidovičev klub v Mariboru** Pred kratkim se je tudi v Mariboru ustanovil Vidovičev klub, ki otvori koncem tega meseca večerno šolo s proforskimi zborom, kjer se bodo poučevali vsi realni gimnazijski predmeti. Vabijo se vsi, ki imajo zanimanje za stvar, da se priglasijo pri tajniku kluba Juliju Gorupcu, Sodna ulica 26-I, in sicer dnevno od 12. do 14. in od 18. do 19. ure ustno ali pismeno. Takojšnja priglasitev važna, ker se po pričetku šole predmeti ne bodo ponavljali. Predpogoj za vstop ljudskošolska izobrazba.

Shod narodnih volilcev mesta Celja

bo v sredo, dne 19. januarja, točno ob 8. zvečer v mali dvorani Celjskega doma v Celju.

Na shodu govorita kandidata za oblastno skupščino dr. Anton Božič in Ivan Rebek.

Pridite vsi, ki čutite narodno in Vam je na tem, da se očuva narodni značaj celjskega mesta. Naši nasprotniki so se zopet sramotno zvezali z Nemci. Združimo se, da odbijemo zadnji napad naših nekdanjih tlačiteljev!

Volilni odbor.

Iz Celja

Vsem našim somišljenikom in volilcem v okolici Celja

Volilni shod napredne liste se vrši v četrtek, dne 20. januarja ob osmih zvečer v gostilni Permozer v Gaberju. Somišljeniki in prijatelji, pridite vsi.

e— **Narodni volilci, pomislite, kje so škodljivci celjskega mesta!** Z razbitjem proračunske seje le združena opozicija celjskih klerikalcev Nemcev in radikalov otvorila hkrati boj za oblastne volitve. Že takrat se je vedelo, da le pri imenovanjih strankah partijski interes in osebna ambicija jača nego smisel za narodne in gospodarske interese celjskega prebivalstva. Po lastni izjavi dr. Gorčana, kandidata klerikalcev, radikalov in Nemcev za oblastne volitve, je bil proračun za 1927. najboljši izmed vseh dosedanjih. Klub delovne večine ga je temeljito pripravil pred in med debato v finančnem odseku. Finančni referent dr. Božič je imel izdelanih celo vrtoto za celjsko prebivalstvo izredno važnih predlogov, ki pa so padli v vodo v trenutku, ko je opozicija segla po skrajnem a hkrati tudi zelo opasnem orožju obstrukcije vsled katere se nahaja danes celjsko občinsko gospodarstvo v abnormnem stanju, ki lahko traja še dolgo časa. Po inicijativi Kluba delovne večine se je bila postavila v proračun 2.000.000 vsota za začetek regulacije Savinje in njenih pritokov ter kot investicija za stanovanjske svrhe. Ker država, kakor vidimo, sama ne misli zdati v doglednem času nove stavbe okrožnega sodišča, je pripravil Klub delovne večine predlog, da bi naj mestna občina začela zidati novo okrožno sodišče proti primerni amortizaciji in od strani države. Klub temu bi se pa bile nekatere davščine, kakor n. pr. nočni davek, popolnoma odpravile ali omilile, znižala bi se bila znatno trošarina na vino ter splošna pridobitna, kar bi bilo prišlo zlasti v prid srednjim in pridobitnim stanovom. Znižala bi se bila nadalje kanal-ska pristojbina in vodarina, ob česar bi imeli korist najemniki. Vse olajšave bi bile značile okrog 600.000 Din. Vse to pa je preprečila z nesustavno obstrukcijo opozicija. Volilci, pomislite dobro, kaj morete pričakovati od teh strank v oblastni skupščini, za katero so koalirani, ako so tako slabo varovali koristi celjskega mesta v občinski korporaciji. Vsled pakta z nemško-nacionalnim političnim društvom so sedaj še izdali narodne interese celjskega mesta, dočim so se v mestnem občinskem zastopstvu že prej popolnoma diskvalificirali.

e— **Malo premišljevanja o bivših časih.** Pred vojno smo živeli v Trstu Slovenci kakor ena družina. Z našimi narodnimi nasprotniki smo bili v najhujšem boju. Imeli smo voditelje, ki so nam bili vzor narodnih moči in se niso nikdar spuščali v kake zveze z narodnimi nasprotniki. Sedaj pokojni Rybaj nam je vcepil narodno zavest. Ko smo prišli kot begunci po prevratu v te kraje, smo bili vsi ponosni na naše bivše delovanje v Trstu. Zal so mnogi pozabili na takratne čase in se okužili s tukajšnjimi razmerami. Precej je takih, ki se ne sramujejo radi osebnega dobička podpirati ljudi, katerim je želja po moči in oblasti zmešala razsodnost. Lepe besede in obljube so markakaterga izmed nas premošile, da jim je verjel in pljunil na svojo preteklost. Vsem sorjakom pokličem bivanje boje v spomin ter jih vprašam, kaj bi oni storili, ako bi

FIGOVO PERO

je bil prvi okrasek Eve v raju

FIGOVO PERO

je vzrok stalnega boja med mo'em in ženo...

FIGOVO PERO

je orginala, duhovita, deloma kolokarna in najbolj komedijska XX. stoletja...

prisel takrat kdo iz Maribora ali Celja v Trst in predlagal, da se zvežimo z Italijani proti kakšni slovenski stranki. Tak človek bi bil od nas vseh zaničevan. In to velja tudi za nas, ki smo bili do sedaj nacionalno čisti. Kadar gre za narodnost, moramo pustiti vse naše domače spore na stran in strnjeno udariti po nasprotnikih. — Primožec.

e. — Nesnana kam je izginil dne 13. t. m. Stanislav Ota iz Zavodne pri Celju. Namesto v šolo je ubral najhujši smer proti Trstu, kjer ima svoje sorodnike. Obleden je bil v navadni obleki s sivo kape, pleteno iz volne, hlače je imel do kolena, temnorumene okovane čevlje. Postave je srednje velike; rojen 15. novembra 1913. Kdor bi kaj vedel o njem, ali bi ga kje zasledil, se prosi, da bi javil to na naslov: Lovrenc Ota, Zavodna št. 4.

e. — Hotellirji iz Čehoslovaške in Avstrije so se mudili v ponedeljek, dne 17. t. m. v Celju, kjer jih je Zveza gostilničarskih združenj poselila v hotelu »Evropa«. Gostje so obiskali vinsko razstavo v Tjuju ter si nato še ogledali Celje in Maribor.

V mestu Celju imajo narodni volilci

4. (zadnji) skrinjico

Kandidat:

dr. Anton Božič;
njegov namestnik
Ivan Rebek

Iz Kranja

e. — Število volilcev v **Kraskem srezu**. Kranski srez šteje po nedavno izvršenem reklamacijskem postopanju 13.409 vpisanih volilnih upravičencev, torej za 568 več kakor pri volitvah v Narodno skupščino leta 1925.

e. — **Iz državne službe**. Gdč. Darinka Zupanova, zvanica pri tukajšnjem sreskem poglavarju, je premeščena s sreskemu poglavarju v Celje, na njeno mesto je nastavljen gdč. Kunčičeva od sreskega poglavarja v Radovljici.

e. — **Preteklo nedeljo** je bilo v našem mestu zelo živahno. Poleg shodov, prirejenih od političnih strank, je vzbudilo veliko pozornost veliko protestno zborovanje, ki so ga bile v nedeljo dopoldne sklicale združene strokovne obrtne korporacije iz vse Goranske. Referate delegatov iz Ljubljane je poslušalo nad 250 obrtnikov, največ iz bližnjega kranjskega okraja. Na shodu so bile sprejete resolucije zlasti proti šumarstvu v obrtniškem stanu. Svoje zborovanje so imeli tudi socialisti, katerega se je udeležilo 15 oseb. Na večerajšnji tržni dan pa so sklicali zborovanje klerikalci v dvorani hotela »Pri novi pošti«. Ali je postal klerikalcem njihov Ljudski dom že prevelik za njihova zborovanja, da so si rajši izbrali manjšo dvorano? Značilno je, da se shoda ni udeležilo skoraj nič volilcev iz mesta, katerim je bil namenjen, ampak le pristaši iz bližnje in daljne okolice. Tem so se pričrutili politični nasprotniki, ki so ves čas delali medklice tako uspešno, da je bilo priti koncu slišati le vpitje in medsebojno kreganje. »Slovenec« pa bo napisal, da je Kranj prešel v tabor SLS, samo brez pristavke, da brez volilcev iz mesta. Dober tek za tako »troštanj«!

Iz Trbovelj

e. — **Pred velikimi redukcijami v Trbovli**. V Hrastniku in v Trbovljah so s 15. t. m. odpustili večje število rudarjev, ker baje ni naročil. Odpust rudarjev se je bliskovito razširil po vseh revirjih in zdaj se poleg volitev v oblastno skupščino ne govori o drugem kot o novih redukcijah. Da se informira, v koliko so nove redukcije resnične, se je včeraj dopoldne oglasila pri centralnem ravnanstvu TPD deputacija Narodno strokovne zveze s strokovnim tajnikom Kravosom na čelu. Ravnanstvo je deputaciji sporočilo, da so bila pred kratkim obveščena vsa rudniška ravnanstva, da se morajo izvršiti nove redukcije, ker ni naročil. Če se položaj ne izpremeni, ker so železnice ustavile naročila, pa bo treba reducirati še večje število rudarjev, poduradnikov in uradnikov. Vodstvo NSZ se je po dobjenih podatkih takoj obrnilo na druga pristojna mesta radi nadaljnjih informacij. Isto je storil tudi dr. Bohinjec.

Stanovanja premeščenih državnih uradnikov

Po prejšnjem stanovanjskem zakonu je obitelj premeščena državnega uradnika smela ostati v svojem stanovanju v njegovem prejšnjem službenem kraju, dokler ni dobil prestavljen uradnik stanovanja v kraju, kamor je bil premeščen in kjer je moral tekom dveh mesecev zaprositi za dodelitev stanovanja. Tudi če je dobil stanovanje v novem kraju, je smel obdržati tudi prejšnje stanovanje. Če so bili nilegov rodbinski člani s službo ali šolanjem vezani na ta kraj, po novem zakonu z dne 27. oktobra 1926 pa izgubi premeščeni državni uslužbenec pravico do stanovanja v prejšnjem kraju v šestih mesecih od dne, ko je bil razrešen svoje dolžnosti, brez ozira na to, ali je v novem službenem kraju že dobil stanovanje ali ne.

Za stanovanjska sodišča je bilo samo po sebi umevno, da velja ta določba tudi za nazaj in da se šteje rok šestih mesecev od dneva, ko so bili razrešeni svoje dolžnosti, tudi pri uradnikih, ki so bili premeščeni pred dnem, ko je stopil novi zakon v veljavo, to je pred 23. oktobrom 1926. V tem smislu je tudi stan. sodišče I. stopnje v Mariboru večje število stanovanj že pred leti premeščenih državnih uradnikov dodelilo novim v Maribor premeščenim uradnikom. Radi vloženih pritožb je višje stanovanjsko sodišče v Zagrebu že v več slučajih v stvari razpravljalo in odločilo, da se tozadevne dodelitve stanovanj razveljavijo. Ker člen 7. zakona od 23. oktobra 1926 nima retroaktivne moči, ko iste izrecno ne ustanavlja, pa predmetno stanovanje ni smatrati za sedaj izpraznjenim.

Ako ostane višje stanovanjsko sodišče v Zagrebu pri tej svoji principijelni odločbi, se bo moglo s stanovanji premeščenih državnih uslužbenec razpolagati šele po preteku šestih mesecev, najpozneje pa šele po 23. aprilu 1927.

Volilni sestanki liste SDS in NSS v Mariboru

Torek 18. januarja ob 17. uri za magdalensko predmestje v kinu Diana v Studencih.

Torek 18. januarja ob 20. uri v hotelu »Kosovo«, Grajski trg.

Sredo 19. januarja ob 20. uri za kolodvorski okraj v gostilni Vlahovič, Aleksandrova ulica.

Volilni shod »Narodne liste« se vrši v petek, 21. januarja ob 20. v mali dvorani Narodnega doma.

Volilno gibanje v mariborski oblasti

Minulo nedeljo se je vršila cela vrsta lepo uspešnih shodov združenih narodnih strank v mariborski oblasti. Razpoloženje ljudstva je povsod najbolje, navdušenje enotno za naše kandidate. Vse obsoja demagoško in provokacijsko politiko klerikalcev in njihovih zaveznikov.

Pri Sv. Juriju ob Pesnici se je vršil po masli lep shod pri gostilničarju Bračku, kjer so bile vse sobe polne volilcev. Shodu je predsedoval posestnik Terčelj, predsednik demokratske organizacije pri Sv. Juriju. Ob splošnem odobravanju sta govorila kandidat Smonig in g. Robnik.

V Lajtersbergu pri Mariboru so imeli lep shod kandidati Smonig in Rože v gostilni g. Dreisigerja. Govoril je tudi g. Robnik.

V Hojini vasi pod Mariborom sta zborovala kandidata dr. Vauhnik in Ogrizek. Shod je bil lepo obiskan, medtem ko radičevci, ki so si istočasno napovedali shod, sploh blizu ni bili.

V Račnem je bil shod v gostilni Mösl, kjer sta govorila iste kandidata kot v Hotinji vasi. Oglasil se je k besedi tudi neki radičevci, ki pa je moral umolknuti.

Krasen shod SDS v železnikih

V nedeljo popoldne se je vršil v dvorani Sokolskega doma v Železnikih volilni shod SDS na katerem so govorili nosilci liste dr. Kramer ter kandidati Križnar, Podlipnik in dr. Jerala. Izvajanja vseh govornikov so bila z navdušenjem odobrena. Dvorano so napolnili zavedni napredni volilci iz Železnikov in Selce a prišli so tudi iz daljnje Drazgoš — vsi odločeni da pripomorejo napredni demokratski misli v Selški dolini do novega močnega napredka. Shoda so se udeležili tudi nekateri pristaši SLS, ki so z ostalimi zborovalci odobraval izvajanja kandidatov SDS.

Prodiranje napredne in socialne misli v novomeškem okraju

Trežno prebivalstvo novomeškega okraja za listo popularnega domačega kandidata Faleskinja.

Novo mesto, 16. januarja.

Prebivalstvo novomeškega okraja, ki ga je gospodarska kriza pritirala tako daleč, da je prvotno odklanjalo razporo o volitvah v oblastno skupščino, se je zadnje dni vzdramilo. Postalo je pozorno! Neizpolnjene obljube radičevskih generalov, osemletno farbanje klerikalnih agitatorjev in splošno pomankanje ga je iztreznilo. Spoznanje je prišlo kakor iz jasne:

Danes gre po novomeškem okraju glas, da je treba pri volitvah v oblastno skupščino obračunati z ljudskimi slepariji in oljubkarji in da je ljudska dolžnost glasovati za edino prave, napredne in socialne kandidate liste posestnika Faleskinja, domačina, ki uživa pred prebivalstvom novomeškega okraja neomajno zaupanje.

V dobi že nečloveško pritiskajočih davkov na vse močnejše predmete, živino, orodje in vse človeške potrebščine se je zvedelo, da so klerikalci in pučje, sanjajoč o sigurni večini v novi oblastni skupščini iztuhtali nič manj kot 32 novih davkov, tako da bo končno od kotla za kuhanje žganja pa do motike in zadnje mrvice črnega kruha vse obdavčeno. Kar še ni uničilo od klerikalcev in pučjevcev neprestano vzpodbujana in podpirana radikalsko-radičevska vlada, naj opraviho še pred mladjo oblastni poslanci SLS in radičevcev. Zato so tudi klerikalci postavili na svojo kandidatno listo same advokate in nedomače ljudi, računajoč, da bodo v tem slučaju lahko prevarili ljudstvo in ga poteptali z novimi davki. Tak je danes glas, ki gre od kmeta do kmeta našega okraja, kar se tiče kandidatne liste SLS, kdor se na čelu besni ime novomeškega advokata dr. Čestnika. Še nikoli ni SLS pokazala tako svojega protiljudskega značaja, kakor pri sedanjih volitvah, ko postavlja proti listi domačina in splošno priljubljenega posestnika Faleskinja advokata...

Nič manjši odpor ne vlada proti penzioniranemu ministru Pučlju. Danes je že znano, da so v našem okraju nekdanji Pučljevi pristaši temeljito obračunali s Pučljem. Mož je na več krajih spoznal nesrečo, v katero je pahnil režim njegovih vlad ljudstvo. V nekih, še nedavno Pučlju udanih občinah se je dogodilo, da so Pučlja njegovi pristaši prepodili in da je mož rotil volilce, naj vsaj ne glasujejo za nasprotnike in naj se vzdržijo glasovanja. Nekje pa je po Pučljem shodu vršil med njegovima pristašema ta-le poučen pomeneč: Prvi pristaš prijatelju: »Jaz pa ne bom glasoval več za tega Pučlja, ki nas je s svojimi obljubami, tako temeljito potegnil.«

Drugi pristaš ga »potolaži« s sledečim odgovorom: »Kako boš s tem kaznovati Pučlja! Mar je Pučlju za naše kroglice, ko ima mastno ministrsko pokojnino!«

Pučljeva zvezda ugaša, minister Pučelj ni poboljšal položaja novomeškega kmeta niti toliko, kolikor je črnega za nohtom!

Brez fraz, brez neizpolnjenih obljub, s trdno voljo koristiti in zlasti prepričati nevarnost klerikalnih oblastnih davkov pa stoji prava ljudska lista posestnika Faleskinja, na kateri se blišče domačina mož, ki so vzeti iz naroda.

Temu izpreobrnjenju v novomeškem okraju so se sedaj pridružili tudi Kočevarji, ki žive na skrajni meji našega okraja. To je pokazal zlasti ljudski shod, ki se je vršil v nedeljo v Črmošnjicah. Shod je sklical tamonjši kandidat posestnik Slanc, mož velikega ugleda. Na shodu so Kočevarji poslušali poročilo dr. I. Birse iz Ljubljane, ki je prav dobro predočil, za kaj gre v sedanjem oblastnem boju. Napredna in demokratična misel, misel o potrebi ljudskega sodelovanja in napredovanja, ki je med drugim tudi med nemškimi narodom tako zmagovalno razvita, mora prodreti tudi v Slovenijo, da pridemo končno do blagostanja. Treba pa je prej obračunati z vsemi ljudskimi goljuhi, oljubkarji in zmedarji ter pomagati, da bodo izvoljeni moške iz ljudstva, kakor je kandidat Slanc. Tudi Kočevarji, ki so se zbrali v gostilni pri Klemenu, so obljubili, da oddajo svoje glasove domačinu Slancu. Shod je pokazal, da ostanejo Črmošnjice še dalje napredna trdnjava, ki odklanja klerikalizem. To se je videlo tudi na istočasno se vršecem »shodu« posl. Kulovca, ki je nekaj časa govoril peščici radovednežev, na prve medklice pa zapustil lokal in se umaknil v župnišče.

Prebivalstvo novomeškega okraja se sedaj dobro zaveda, da ima samo eno skrinjico, ki prihaja zanj v poštev. To je skrinjica kandidatne liste domačega posestnika Faleskinja, ki ne išče ne poslanskih dijet, ne slave, ne avtonomije, ne republikanstva, ne kmetijstva, ne volovskih kupčij in ne ministrskih pokojnin, ne novih oblastnih davkov kakor klerikalci, ne radičevskih obljub, pač pa poštenega zastopstva v ljubljanski oblastni skupščini in resnično korist novomeškega okraja.

Shodi SDS v Belokrajini

Veliko agitatorjev in govornikov je SLS vrgla preteklo nedeljo v Belokrajino, kjer se je g. Jarcu pojavil opasen tekmeč v osebi priljubljenega domačina g. Mazelleta iz Gradca. Skraja so nasprotniki poskušali omalovaževati to kandidaturu, kmalu pa se je pokazalo, da je močnejša od radičevske, ki je zelo nerema v vsem svojem nastopu in da je nevarna zmagi SLS, ki je mislila, da ima Belokrajino že v žepu. Na vseh shodih pa se vidi, da je radičevstvo v razpadu in pri pametnejših prodira misljenje, da bi bilo prav, da se vsi neklerikalni glasovi obrnejo v korist g. Mazelleta.

V soboto je bil volilni shod v Gradcu, v nedeljo pa v Semiču. G. Mazelle je razvil svoj program ob splošnem odobravanju. Sprejeta je bila tudi ostra resolucija, ki obsoja postopanje vlade RR pri sklepanju trgovinske pogodbe s Francijo, kjer ni pokazala zadostnega razumevanja za vinogradnika. Zahteva se odprava carin na vse predmete, ki jih jabi vinogradniki pri obdelovanju in vzdrževanju vinogradov. Končno svari resolucija pred novimi oblastnimi nakladami na vino in žganje, zahtevajoč da se to breme ne sme poostriiti, pač pa odstopiti oblasti brez poviška. — Isti dan so razni klerikalni shodihi zelo klavno prošli. Bela Krajina, sedaj imaš priliko poslati uglednega in sposobnega domačina v oblastno zastopstvo. Proč z Jarcem, vsi za Mazelleta, nobene kroglice v radičevsko skrinjico, ker je tam izgubljena. Belokranjska skrinjica je TRETJA.

Klerikalni shod v „Unionu“

Z velikim pompom napovedani in po mnogih težavah, izrazujočih se v teroriziranju posameznikov od strani kapitalistične skupine SLS, prirejeni manifestacijski nedeljski volilni shod klerikalne stranke v hotelu »Unionu« se je vršil v znamenju precej klavrnega razpoloženja. Mnogo je k temu razpoloženju pripomogel ljubljanski poslanec dr. Korošec, ki se je v nedeljo po dveh letih prvič zopet pokazal svojim volilcem na javnem shodu.

Okoli 10. dopoldne so pričele prihajati v »Unionu« gručice okoličanov, ki so jih že tri dni prej pozivali k udeležbi ter jih v nedeljo na vse zgodaj jutraj zbornali okoliški klerikalni petelniki ter jih naglali v Ljubljano, da napravijo Unionsko dvorano polno. Danes si namreč klerikalci v Ljubljani ne upajo več prirediti večjega shoda, ako ne zbornajo v Ljubljano svojih ovčic izven ljubljanske mestne občine.

Med zborovalci so bile v dvorani spretno razpostavljene skupine klerikalnih klakerjev, ki so na povelje svojih vodnikov od časa do časa ploskali klerikalnim govornikom. Sicer pa med zborovalci ni bilo opaziti nobenega navdušenja. Tišino je motilo le mrmranje nekaterih nezadovoljnih kršč. socialcev, ... ki so smatrali za novo žaljenje, ker se je njihovemu zastopniku Fr. Terseglavu kljub napovedi onemogočilo govoriti na shodu. Gg. diktatorji so ga namreč poslali na deželo, da bi s svojim nastopom ne nudi prilike za vprašanje, zakaj kandidira kot zastopnik delavcev šele na četrtem mestu, in da bi ob tej priliki ne došlo do demonstrativnih manifestacij za njegovo osebo.

Ljubljancem je prignala na shod predvsem radovednost, kaj bo povedal dr. Korošec in kaj bo poročal o svojem delu za koristi Ljubljane, ki ga je pri zadnjih skupščinskih volitvah poslaa v Narodno skupščino. Njegov račun je bil popolnoma zgrešen. G. Korošec je o

tem molčal kakor riba. Dvorana, ki je bila na začetku precej dobro zasedena, se je pričela brzo prazniti, ko je končal g. Korošec svoj najnovejši oljubkarjski in oportunistični program. Mnogi so odhajali demonstrativno in nazadnje so govorili klerikalni kandidati pred popol-

noma razredčeno dvorano.

Na shodu ni bilo skoro nič obrtnikov, trgovcev in nameščencev. Tudi delavstva je bilo jako malo. Tako je dr. Korošec shod v »Unionu« samo dokazal, da vpliv klerikalne stranke v Ljubljani dobovne pada.

Gospodarstvo

Padanje tržškega prometa

Trst, priključen Italiji, je izgubil na svojem pomenu, ki ga je imel v stari Avstriji. Kljub vsemu prizadevanju Italije, da bi pomagala Trstu na noge, je Trstu v bodočnosti prisojeno pešanje, ker gre pot do njega preko Jugoslavije, ki se bo pač morala prizadevati, da čim najbolj uredi svoja pristanišča in na lastna pristanišča napelje čim največ domačega in tranzitnega prometa.

Celokupni tržški promet po vojni ni več dosegel predvojnega stanja. L. 1924. je sicer precej napredoval, toda naslednje dve leti je zopet padel. Zlasti lani je močno nazadovol, in sicer je zabeležil v prvih 10 mesecih, za katere so statistični podatki znani, naslednje številke (v milijonih metrskih stotov; v oklepajih podatki za isto dobo l. 1925.):

Uvoz: po suhem 10.85 (11.18), po morju 12.67 (16.42), skupaj 23.52 (27.60).

Izvoz: po suhem 7.98 (10.39), po morju 7.65 (7.65), skupaj 15.58 (18.04).

Celokupni promet torej: po suhem 18.78 (21.57), po morju 20.32 (24.07), skupaj 39.10 (45.64).

Ako se je tudi v zadnjih dveh mesecih lanskega leta razvijal promet enako kakor v prvih desetih, lahko cenimo, da je celokupni tržški trgovinski promet v l. 1926. dosegel 48.42 milijona metrskih stotov, to je 76.4 odstotka predvojnega prometa (v l. 1925 88.9 odstotka, v l. 1924. 95 odstotkov, v letu 1923. 66.4 odstotka). Zlasti je padel napram predvojni dobi pomorski promet, ki je znašal lani 70 odstotkov predvojnega (v l. 1925. 82.7 odstotka, v l. 1924. 86 odstotkov, v letu 1923. 80 odstotkov). Promet po suhem se je gibal bližje predvojnemu prometu po suhem, in sicer je dosegel lani 96.2 (v l. 1925. 95.8 odstotka, v l. 1924. 110 odstotkov, v l. 1923. 75 odstotkov).

Celokupni tržški promet je padel od l. 1924. na 1925. za 6.5 odstotka, od l. 1925. na 1926. pa za okrog 12 odstotkov. Uvozniki preveč, ki je bil že prej vedno znan, je ostal tudi po vojni velik.

Mnogo je kriva pešanja tržškega prometa tudi tarifa vojna med Trstom in Hamburgom, ki se naj sedaj na konferenci, sklicani za te dni, onemogoči.

Tržna oročila

Norosadska blagovna borza (17. t. m.) Pšenica: baška 292.50 — 295. Oves: baški, povpraševanje 162.50. Turščica: baška, 2 vagona 141.50 — 142.50; baška, okrogla, april, 5 vagonov 157.50; banatska, 1 vagon 137. Moka: banatska, okrog, 1 vagon 440; baška, okrog, 1 vagon 452.50; baška, okrog, eksport mlinov, 2 vagona 455; baška, okrog, 1 vagon 352.50. Otrobi: sremaki, v jutrnih vrhah, 1 vagon 120. Tendence živahnejša.

Kongres gospodarskih zbornic Jugoslavije. Kakor znano, se bo letošnji kongres jugoslovenskih gospodarskih zbornic vršil spomladi v Splitu. Lanski kongres je bil v Ljubljani in je obravnaval vprašanja našega pomorstva, letošnji pa bo imel na dnevnem redu zakon o trgovinah in obrtnih obratovateljih ter rudarski zakon. Razen tega je saraevska zbornica predlagala za dnevni red tudi še vprašanje saniranja naše gospodarske krize, gospodarskega sveta in izenačenja davkov.

Enotni zakon o gospodarskih zbornicah. Iz Beograda poročajo, da je ministristvo za trgovino in industrijo poslalo vsem gospodarskim zbornicam v pretes načet enotnega zakona o gospodarskih zbornicah in sklicalo za 21. t. m. konferenco, na kateri bodo zastopniki zbornic razpravljali o tem naletu, ki predvideva enotne zbornice z avtonomno trgovinsko, obrtno in industrijsko sekcijo. Najbližje ureditvi po tem naletu je ljubljanska zbornica. Kakor poročajo, ljubljanska zbornica sploh ni prejela naleta in tudi ni bila povabljen na to konferenco.

Gospodarstvo v državnih podjetjih. Iz Sarajeva poročajo, da je morala državna železnica v Varešu zaradi pomanjkanja kreditov znatno reducirati svoje obratovanje. Mnogi delavci delajo sedaj samo po en dan na teden. Ker je s tem ogrožena eksistenca delavstva, je delavska deputacija poselila ravnanje državnih rudniških podjetij v Sarajevu dr. Turina in ga prosila, da izpostuje potrebne kredite, ki bi omogočili obratovanje v polnem obsegu. Druga delavska deputacija je odlopalna v istem cilju v Beograd. Ako pravočasno ne bo kreditov, grozi opustitev, da se bo ustavilo tudi obratovanje plavžev, ki so obratovali neprestano že 30 let.

Konkurz je razglašen o imovini Franca Vrečka, trgovca v Sošanju. Prvi zbor upnikov pri okrajnem sodišču v Sošanju 5. februarja ob 10. dopoldne. Oglasitveni rok do 10. marca ob 10. dopoldne.

Plan za 3. amortizacijsko obveznost letarstva 2 in pol odstotne državne rente za vojno škodo za proračunsko leto 1926—1927. Generalna direkcija državnih dolgov je z razpisom do 30. decembra 1926 objavila gornji načet, ki je interesentom Zbornice

Vremensko poročilo

Kra	Ca	m	temper.	Smr.	vetra	brzina	Vrsta padavine
opazivanja							
Ljubljana (dvorc)	1	500	4 ^h	91	SW 0.5	1	dež
	8	750.6	3 ^h	89	SSW 0.5	1	dež
	14	751.0	4 ^h	89	W 0.5	1	dež
	21	751.7	8 ^h	89	NNE 0.5	1	megla
Maribor	8	750.8	4 ^h	95	NE 7	10	megla
Zagreb	8	751.1	7 ^h	81	E 1.5	10	
Beograd	8	754.4	4 ^h	86	SE 15	9	
Sarajevo	8	751.1	5 ^h	77	E 3	6	
Skopje	8	757.7	8 ^h	92	NW 0.5	10	
Dubrovnik	7	5.0	13 ^h	55	SE 1.5	9	
Split	7	71.1	11 ^h	8	S 15	10	
Pula	7	749.1	6 ^h	—	ESE 3	10	

Solnce vzhaja ob 6. zahaja ob 10.42. luna vzhaja ob 13.22. zahaja ob 04.42.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 4.8. najnižja 1.8 C.

Povprečni barometer je danes v Ljubljani višji za 4.1 mm kot včeraj.

Dunajska vremenska napoved za turek: Oblačno, mestoma megleno, semintja dež.

Temperatura v nižinah najhujše še nad ničlo.

Tržaška vremenska napoved za turek: Lahki morski vetrovi. Nebo oblačno in dež.

pozneje spremenljivo. Temperatura od 7 do 9 stopinj. Morje mirno.

Ljubljana navdušeno manifestira za Napredni blok

V veliki dvorani na Taboru so v nedeljo številni volilci frenetično pozdravili skupni nastop samostojnih demokratov in narodnih socializmov za volitve v nove oblastne skupščine.

Skupen nastop samostojnih demokratov in narodnih socializmov pri volitvah v oblastne skupščine, z jasno začrtanim gospodarskim, kulturnim in socialnim programom, je mogočno dvignil razpoloženje vseh treznih mislečih in politično uvidenih naprednih volilcev v Sloveniji. Tega veselega dejstva nikakor ne morejo skaliti razni radikalni in radičevski megalomani in koristolovci, ki s svojim zmagarstvom tako ne bodo dosegli nobenega uspeha. Ljubljana, ki je bila od nekdaj nepremagljiva nositeljica in zaščitnica napredne ideje, pa se pripravljala, da za vedno izbrisi črni madež z dne 8. februarja 1925. in prevzame dne 23. januarja s sijajno zmago zopet izgubljeno vodstvo.

In bitka je že odločena. To je pokazalo nedeljsko manifestacijsko zborovanje Naprednega bloka na Taboru. Največja dvorana v Jugoslaviji je bila nabito polna samih ljubljanskih volilcev iz vseh slojev. Zanimivo je bilo zlasti opazovati navdušenje in napredni borbi osi-velih mož, ko so videli, da je konec trošenja ogromne energije naprednjakov v medsebojnem boju, od katerega so imeli dobiček le klerikalci, najhujši in posledni sovražniki napredne Ljubljane. Na shodu je vladala ves čas najlepša harmonija, govorniki se niso posluževali demagogije, ki je glavno sredstvo naših nasprotnikov.

Med viharimi ovacijami je otvoril zborovanje g. Anton Likozar in podelil takoj besedo nosilcu liste Naprednega bloka, dr. Dinku Pucu, pod čegar gerentstvom je Ljubljana tako zelo napredovala. Dr. Puc je izjavil:

Nevzdržnost sedanjega režima.

Skoro šest let smo porabili samo za brezplodne ustavne boje. Posledica te nesrečne politike je popoln polom v zunanji politiki, v notranjosti pa se je pokazala akutna gospodarska kriza, katere posledica je velika socialna beda, ki zlasti v Sloveniji še ni bila nikdar tako huda, kakor sedaj. Poleg delavskega se nam nabira sedaj tudi že inteligenčni proletarijat. Kriza našega parlamenta je očitna. Vlada se boji kritike opozicijskih strank in je zapadla zato v popolno brezdelavnost. Predstojajoče oblastne volitve so zato največje važnosti, ker bodo morale pokazati, da je v naši državi neobhodno potreben političen in gospodarski preokret, ako hočemo priti do ozdravljenja sedanjih neznošnih razmer.

Glavni nasprotnik v tem boju je pri nas Slovenska ljudska stranka, ki je omogočila, da se je gnilo radikalstvo in radičevstvo razpaslo tudi po naših krajih. (Klici: In sedaj hočemo oživiti še nemčurstvo. Skandal!) Sramota za to stranko je, da se je zvezala celo z našimi narodnimi sovražniki ob naši ogroženosti severni meji. (Obračun z pride!) Klerikalci so zopet polni obljub na vse strani in socialno delo imajo zopet neprestano na jeziku. Tudi za pravice naše bele Ljubljane se hoče boriti baje klerikalna stranka. Računa pač s tem, da so ljudje pozabili, da je bila ta stranka tista, ki je pred vojo sistematično ubijala avtonomijo Ljubljane, koji leta in leta ni potrdila nobenega proračuna. Tudi proti komisariju na magistratu ni imela ta stranka čisto nič, ko je sedel tamkaj njen eksponent in prav nič se ji ne mudi za občinske volitve sedaj, ko sedi tam njen radikalni prijatelj. V znamenju avtonomije se je SLS celih pet let bojevala proti oblastnim samoupravam, v znamenju avtonomije je sodelovala pri razpustu Zbornice za trgovino, obrt in industrijo. (Sramota!) Ljubljanci že poznano to stranko obljub in bomo skrbeli, da oblastna skupščina ne postane nekaka druga izdaja bivšega klerikalnega deželnega zbora. (To se ne sme nikdar zgoditi.)

Ljubljana bo poslala zato v oblastno skupščino krepko napredno zastopstvo, ki bo znalo varovati njene gospodarske interese.

Oblastna skupščina ne sme postati strankarska institucija klerikalcev,

temveč mora biti nestranski organ naših gospodarskih, kulturnih in socialnih interesov. (Viharno ploskanje.) Ne maramo, da bi se v oblastni skupščini ponavljali stari boj med mestom in deželo. Interesi obeh so namreč identični. V korist vseh slojev naroda bo, če bo Ljubljana krepko gospodarsko in kulturno središče Slovence. Od klerikalcev nima Ljubljana pričakovati prav ničesar. To je zlasti pokazal sedanjí klerikalni poslanec Ljubljane, dr. Korošec, ki v dveh letih ni niti enkrat odprl ust v interesu našega mesta. (Klici: Saj nas ne bo nikdar več zastopal!) Vse stranke, ki so konservativne in slone samo na osebnih tradicijah, bodo propadle. Propadli bodo radikalni, propadli bodo radičevci in propadli mora tudi klerikalna stranka. Vsi politično uvidenim in razsodni ljudje se vesele, da je bil ustvarjen v Ljubljani za volitve Napredni blok in bodo tudi poskrbeli, da bo njegova zmaga pri sedanjih volitvah popolna.

Ko je govornik končal, so mu privedli zborovalci več minut trajajoče navdušene ovacije. Množica je neprestano

viklikala: Živel Napredni blok, živila napredna Ljubljana, v boj za čim sijajnejšo zmago!

Zoper korupcijo in upravno nesposobnost.

Navdušenje se je še stopnjevalo, ko se je dvignil zaslužni voditelj narodnih socializmov, drugi kandidat Naprednega bloka, g. Ivan Tavčar, ki je razvil socialni program Naprednega bloka. Naglašal je, da mora nacionalnemu osvobodjenju slediti sedaj tudi gospodarsko in socialno osvobodjenje. Naša država je bogata na gospodarskih dobrinah, toda naše gospodarstvo izrabljajo na zločinski način le nekateri izvoljenci, do čim ostaja ljudstvo revno. Številne korupcijske afeje pričajo, da je dosti gnilobe v naši državi. V Sloveniji gospodarstvo rapidno propada. Industrije ustavljajo svoje obrate, konkurzi so vsakodnevni pojav. Na tisoče brezposelnih delavcev in nameščencev je na cesti. Odpomoč je nujno potrebna. Centralna državna uprava se je izkazala nesposobna, da obvlada vse gospodarski teritorij države in zato je skrajni čas, da se uveljavijo oblastne samouprave, ki naj inicijativno in izvršilno posežejo v naše gospodarsko življenje. Obenem s povzdigom gospodarske blaginje je naloga oblastnih skupščin, da izvedejo vse panoge socialnega skrbstva.

Ponavljamo staro zahtevo: javnega nameščencev je pošteno plačati, javna uprava naj se depolitizira. Odločujejo naj zmogostno, pridnost in poštenost. To mora veljati tudi za nameščence bodoče oblastne samouprave.

Proč z zgačarstvom.

V Ljubljani si stojita pravzaprav nasproti le Napredni blok in klerikalci. Vse drugo, kar se nastopa pod imenom radikalije in radičevcev, nosi pečat zgačarstva, ki je že naprej obsojeno na neuspeh. Narodni socializmi ne bomo nikdar dopustili, da bi na mestnem magistratu gospodaril še kdaj klerikalizem in da bi imela Ljubljana za poslanca klerikalca. (Viharno ploskanje in živio-klici.) Zato smo se odločili, da gremo s samostojnimi demokrati skupno v boj proti skupnemu sovražniku. (Živio Napredni blok!) Skupno bomo zastopali predvsem interese našega malega človeka: kmeta, delavca, nameščence, upokojenca, invalida, obrtnikov in malih trgovcev. Živela enotna napredna in socialna fronta v Ljubljani.

Viharno ploskanje je pokazalo, da imajo ljubljanski volilci popolno zaupanje v napredne kandidata.

Proti novim davkom.

Med napeto pozornostjo je nato po-žrtvovalni gospodarski delavec, tajnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, g. Ivan Mohorič, opozarjal, da bo 21. marca poteklo že pet let, odkar je Narodna skupščina sprejela zakon o oblastnih samoupravah. Obe režimske stranki sta bili tudi sedaj proti razpisu volitev za oblastne skupščine, in moramo biti zato hvalenju drugemu ustavnemu faktorju, da je ukazal razpis teh volitev, od katerih pričakujemo ne samo, da se aktivirajo oblastne skupščine, temveč tudi, da se razčisti položaj v Beogradu in da pride enkrat do pametnega dela v skupščini.

Živimo pod vtisom popolne nestalnosti in nesigurnosti. Vsek dan nam prinese kako novo senzacijo. Sedaj grozi od-pust več tisoč železničarjev radi nezadostnih kreditov, sedaj zopet preta, da bodo zaprte naše bolnice, uklinjeni krediti za pospeševanje obrti, ogrožena je medicinska fakulteta. Dočim se tam, kjer bi bili krediti za naše gospodarstvo najvažnejši in najbolj produktivno naloženi, štedi, pa se na drugi strani izgublja milijoni radi brezvestnosti javnih organov. Režimske stranke niso v teku dveh let, odkar so na vladi, ničesar pripravile za delo oblastnih skupščin. Sprejele niso niti zakona o izenačenju davkov, ki naj bi bil podlaga tudi financam oblastnih skupščin. Smo odločno proti preobremenitvi gospodarskih krogov s številnimi novimi davčnimi, ki jih že pripravljajo klerikalci. Naša dolžnost je zato, da odpošljemo v oblastne skupščine močno kontrolo, ki bo budno pazila, da se načrti klerikalcev ne izvedejo. In to bo Ljubljana tudi storila.

Za zaščito industrije in napredek obrtništva.

Simpatično je bil pozdravljen tudi naslednji govornik, kandidat inž. Gvidon Gulič, ki je v stvarnih izvajanjih orisal obsežen delokrog bodočih oblastnih skupščin in naglašal posebno, da je treba našo mlado industrijo s primernimi ukrepi zaščititi pred izozemsko konkurenco, obrtništvo, ki bije težak boj za obseg, pa dati možnost, da se razvije. Za napredek obrtništva potrebujemo moderno strokovno obrtno šolstvo. Le, ako bodo oblastne skupščine vršile svojo dolžnost, se obeta Sloveniji boljša bodočnost, saj je dovolj borata na naravnih zakladih. Kandidati Naprednega bloka so najboljši jamstvo, da bodo delali z vsemi svojimi močmi in sposobnostmi za dobrobit svojih volilcev. Zato vsi v boj za njegovo zmago!

Za skupno fronto vseh naprednjakov.

Ponovne aplavze so doživela idealistična izvajanja splošno znanega zdravni-ka in odličnega narodnega delavca, dr. Toneta Jamarja, ki je bodril k slogi v naprednem taboru in pozival vse trezne in narodno čuteče naprednjake, naj se v bratski slogi pobotajo in delajo skupno, da rešijo domovino. Izginiti morajo male stranke in dvigne naj se zopet ena sama močna napredna fronta, ki naj obsega vsa tri plemena brez razlike ver. Pozdravljal je kot prvi korak k temu velikemu cilju ustvaritev Naprednega bloka, kateremu naj slede še druge napredne stranke pod geslom: Brat mi je mio, koje vere bio! Nato je go-vornik razvil kratek program, kako naj bi se v Sloveniji organiziralo zdravstvo in podpre razne zdravstvene na-prave.

Klerikalci in radičevci poznajo Ljubljano samo, kadar love kroglice.

Končno je izpregovoril še enkrat no-silec liste dr. Puc, naglašujoč, da je Ljubljana doživela od klerikalcev že do-voľ presenečenj. V Beogradu so imeli Slovenci dosedaj že trikrat v svojih ro-kah ministrstvo za poljedelstvo in vo-de. Bila sta dva klerikalca in g. Puceli, noben od njih pa se ni pobrigal, da bi se že vendar enkrat izvedla regulacija Ljubljane. Kot bivši gerent se je go-vornik obrnil tudi na ministra Pucelja glede tega vprašanja, toda minister Pu-celj mu je odgovoril: «Jaz nisem ljub-ljanski poslanik! Jaz sem seljački mi-nister!» (Veliko ogorčenje!) Tudi Korošec ni še prav ničesar storil za Ljublja-no, čeprav se sedaj zopet poteguje za ljubljanske kroglice. Kadar je Ljubljana kaj potrebovala, se je morala vedno za-teči k poslanecem dr. Žerjavu, dr. Pivku ali Pribečeviću. Sedanje volitve morajo zato dokazati, da imamo tudi zaupanje v te voditelje. Nikdar več se ne sme ponoviti slučaj pred dvema letoma, Ljubljana mora poslati čim častnejše zastopstvo v oblastno skupščino in to se bo tudi zgodilo.

Treznina in stvarna izvajanja vseh go-vornikov so napravila na zborovalce izvrsten vtis in razšli so se v trdnem prepričanju, da pride pri sedanjih vo-litvah v Ljubljani do poštenega obračuna s klerikalci, ki ne bodo nikdar več mogli varati javnosti, da je Ljubljana v njihovem taboru.

Volilna borba v laškem okraju

Krasni shodi dr. Bohinjca. Socialisti se pri-pirajo med seboj. Ključna klerikalna pri-re-ditev.

V nedeljo so se vršili v Trbovljah trije volilni shodi, izmed katerih je bil v ospredju splošnega zanimanja shod SDS pri Fortjeu na Vodah. Obširna dvorana je bila nabito polna, ko je ob 3. popoldne gosp. Vičar otvoril shod. Navzočih je bilo 500 volilcev. Glavni govornik je bil nosilec SDS liste za laški okraj gosp. dr. Joža Bohinjec. V po-četku govora je gosp. kandidat dokazal zgre-šeno politiko klerikalcev, za tem pa je ob-ravnaval najbolj pereča vprašanja social-nih zadev in v zvezi s tem naloge oblastnih samouprav. Izkazalo pa se je, da se ponovno, da pri nas ni nobena razredno organizirana delavska stranka sposobna izvajati uspešno socialno politiko. Zato bodo volilci glos-ovali za SDS, ki je stranka vseh slojev in še posebej stranka malega človeka, ki je že tudi v preteklosti z dejanji pokazala, da ji je na skrbi izboljšanje industrijskega de-lavstva, zlasti rudarskega. Govoru dr. Bo-hinjca je sledilo živahno odobravanje.

Predsednik shoda je otvoril debato in dal besedo gosp. Francetu Pliberšku, pristau-zu družene liste socialistov in komunistov, ki pa ni povedal nič bistvenega. Po shodu so se še dolgo razgovarjale skupine volilcev o programu dr. Bohinjca. Prevladuje vsesplošno prepričanje, da je edina najboljša re-šitev za Trbovlje, da bi bil izvoljen gosp. dr. Bohinjec kot priznan strokovnjak na so-cialnem polju.

Ob 4. popoldne bi se imel vršiti pri Pravdiški shod bernolčevcev. Ta pa je bil zakašnjen do zaključka demokratskega shoda, s katerega je prišlo mnogo delavcev po-slušat gosp. Bernota. Ta je govoril o pše-nični valuti, o načelu javnosti, o kristanov-cih, o progresivnem davku in še o marsi-čem. Drugi govornik gosp. Pencelj je bil tajne sestanke socialistov. Ko je spregovori-l gosp. Pliberšek, je nastal silen kraval. Zastopniki soc. delavskih frakcij so se ob-mevali z najhujšimi očitki. Navzoči vladni zastopnik je moral večkrat intervenirati. Tudi pomirjevalni govor gosp. Fabjana ni nič pomagal. Zato je vladni zastopnik razpustil shod.

Na klerikalnem shodu v Društvenem do-mu je bilo kakih 100 oseb. Govorila sta g. dr. Gosar in Terseglav. Hudo jima je opo-niral gosp. Majdič. Klerikalna govornika sta se mogla na lastne oči prepričati, da se bli-ža konec klerikalnih pristašev med trbo-veljskim delavstvom.

V nedeljo je bilo pri Dolinški v Hrastni-ku zborovanje Narodne strokovne zveze. Razpravljalo se je o volitvah v oblastne skupščine. Poleg shoda SDS je tudi ta zbor pokazal, da je Hrastnik v taboru SDS. Tudi

v okolici stoji SDS trdno. Na Dolu se je vr-šil shod, ki se je spremenil v pravo mani-festacijsko zborovanje za SDS. Govoril je gosp. Krušič, socialist iz Trbovelj, ki je vehementno napadel klerikalce, dalje gosp. dr. Joža Bohinjec, gosp. Bernot ter ponov-no gosp. dr. Bohinjec. Oba govora kandidata SDS sta bila sprejeta z velikim odbrava-njem. Klerikalni agitatorji pa so odšli z dol-gim nosom.

Shodi SDS na Notranjskem

Zmagovito prodira ideja SDS med naj-širše mase našega ljudstva v vseh krajih Slovenije, posebno krepak pa je njen po-hod po Notranjskem tik ob italijanski me-ji in shodi, ki so se vršili v nedeljo, prič-a-jo, da je Notranjska trdno v taboru SDS. Prvi shod je bil ob 11. popoldne v Graho-tem pri Cerkljici v gostilni pri Kraju. Ve-liki gostilniški sobi sta bili ob napovedani uri nabito polni zavednih Notranjcev, ki jih zamenjajo nasprotniki v svoje mreže.

Kandidat g. Poljanšek je zbranim zboro-valcem v lepem govoru raztolmačil delo v bodočih oblastnih skupščinah in očrtal pro-gram SDS, obenem pa očital nedelavnost in neresno politiko nasprotnih strank — ter njihovo obupno borbo proti SDS, ki jim prevzema trdnjavo za trdnjavo. Kot drugi govornik je nastopil dr. Rape iz Ljubljane, ki je razložil poslušalcem pomen oblastnih volitev in zavračal ogabne napa-de klerikalcev in radičevcev proti SDS. Be-ganje volilcev s «Slovensko banko» in dru-gimi grehi, ki jih nasprotniki podtikajo SDS, ne more premetiti zavednih volilcev.

Kandidat radičevcev g. Lenarčič, ki je imel svoj shod pri Ogrincu, kjer je razla-gal svojo mladost 15 poslušalcem, še od-teh je 4 s seboj pripeljal, — je prišel ob koncu dr. Rapetovega govora na demo-kratski shod, kjer je skušal s svojimi po-magači motiti zborovanje. Govornik ga je temeljito zavrnil in osramočen jo je g. Le-narčič odkuril.

Predsednik g. Ošaben je nato zaključil zborovanje, navdušeni zborovalci pa so z glasnim ploskanjem nagradili oba govor-nika.

Ob 3. popoldne je bil shod SDS v Iva-njem selu. Zborovanje je vodil g. Ribarič. Govorila sta g. Poljanšek in Rape. Par «veselih» klerikalcev je hotelo motiti, to-da odločen nastop volilcev je njihovo na-karno preprečil, govornik pa je gladko za-vrnil vse nasprotne trditve in jih postavil na laž. Tudi gospod s «Kmetiskim listom» je dobil temeljit odgovor in istotako gos-pod Kele. G. Ribarič je v svoji zaključni besedi pozval volilce, naj volijo svojega kandidata domačina, ne pa advokata iz Ljubljane.

Tretji shod se je vršil zvečer ob 7. v dvorani g. Domicelja na Rakeku. Ob istem času je zboroval v senci bajonetov dr. Na-tlačen iz Ljubljane in čeprav je mnogo na-ših volilcev gnala radovednost v Katoliški dom, je bila dvorana pri Domicelju polno zasedena ter so navzoči zborovalci z zani-manjem sledili izvajanjem obeh govorni-kov.

Za veselo razpoloženje volilcev, je skrbel g. Gabrenja, bivši naprednjak, sedaj radi-čevce, ki je skušal hvaliti Radiča in Pucelja, pa je moral poslušati tako «levite», da je osramočen odnehal ter se izgovarjal, da ni govornik in da zato ne more več napa-dati. Zborovalci so opetovano prekinili go-vornika dr. Rapeta z navdušenim pritrijevanjem in so se po zaključnem zborovanju razhajali polni novega ognja za zmago de-mokratske ideje.

Shodi SDS v radovljiskem okraju

Sijajna manifestacija Naprednega bloka na Jesenicah.

V nedeljo so se vršili krasno uspeši vo-lilni shodi Naprednega bloka v Radovljici, kjer sta govorila kandidata Ambrožič in po-slanec dr. Žerjav ob veliki udležbi volil-stva, v Begunjah, kjer se je predstavil kan-didat g. Ambrožič, v Srednji vasi, kjer so govorili g. Beg iz Ljubljane in domačin, v Dovjah, kjer sta govorila g. Černe in Janko Ravnik, na Javorniku, kjer je poleg doma-činov govoril g. Rudolf Juvan iz Ljubljane, največji javni shod in prava napredna ma-nifestacija pa je bila v nedeljo popoldne na Jesenicah, kjer sta nastopila kot govornika oba predsednika za volilno borbo združenih strank, dr. Žerjav za SDS in Rudolf Juvan za NSS. Shoda se je udeležilo tudi nekaj nasprotnikov, ki so se začeli oglašati po govoru g. dr. Žerjava, ko je g. Juvan obraz-ložil razloge za skupen nastop Naprednega bloka. A opravili niso ničesar, ker so na vsak medicke dobili tak odgovor, da so kon-čno za sebe storili najboljše, ko so odšli. Iz govorov dr. Žerjava in Juvana se nam zdi važno posneti, da sta oba dokazala popo-lno solidarnost koaliranih strank v socialnih vprašanjih. Z zgoščeno ironijo je g. Juvan nav-zočim krščanskim socialcem dokazal, da so peto kolo in samo hlapci v SLS, vsled česar so jih klerikalni diktatorji v Ljublja-ni in povsod na deželi postavili glede kan-didatur pod kak. Kak vpliv imajo delavci v SLS, se najboljši vidi v trenutku, kadar je treba postaviti kandidate. SLS rabi od delavcev samo kuglice, boji pa se jih pri-zvzeti v oblastno skupščino, da ne bi tam morda kaj zahtevali.

Poslanec dr. Žerjav je v svojem govoru napram pojavu socialističnih kandida-tur iz-javil, da so po prevratu lede ojačene delav-ske stranke po lastni krivdi razpadle. Ako se sedaj poskuša povrniti po starem, morda v industrijskih državah umestnem načinu razredno delavsko stranko, treba pomisli-ti, da je v Jugoslaviji delavstvo le mal pro-cent. Tudi je pričakovati večjih uspehov za delavstvo le, ako preveva smisel za so-cialne težnje, ki nam je ne le gospodarska, ampak duševna in pravna potreba tudi dru-ge delovne sloje naroda, zlasti pa tudi vsi inteligentni. Mi mislimo, da bo delavstvo do-bilo poličen vpliv v Jugoslaviji v veliko večji meri nazaj, ako gre v demokratsko

stranko, kakor da se vrne na razredno strankarstvo. Naša stranka druží vedno več delavstva v svoji sredi in čisto naravno je, že brez ozira na naš socialni program, da vpliva to na celi črti na strankino ustroi-stvo in delo. Razrednopolitične kandidature so za delavstvo korak nazaj, ki se ne bo obnesel in bo obsodil delavstvo v nadalje-vanje politične nemoči. — Nepošteno je, da SLS goni ljudstvo na fronto obrambe vere, ki mi ogrožena, na »obrambo Slovenstva«, ki se bo v Jugoslovenstvu razvilo do naj-višje kulturne višine in ki ga je rešila pogla-na le Jugoslavija, ki ga v bodočem spopa-du tudi edina more braniti. Nepošteno je gnati Slovence, ki potrebujejo zaslužka in kupcev v vsej Jugoslaviji, v gospodarski in plemenski boj s Srbi in Hrvati. Na podlagi neovrženih faktov je govornik dokazal, da je SLS iz mrkega sovražstva.

vedno podpirala radikalni centralizem.

Mesto da podpre demokratske decentraliste, ki so izposlovali oblasti, ki se bore za čim večjo kompetenco velikih županov in uprav-nih sodišč, je SLS v vseh odločilnih trenot-kih podprla centralizem: Od l. 1919. ko je bila izza avstrijskih časov še čisto centra-listična, preko 1921. ko je z napačno takti-ko v ustavotvorni skupščini izločila ves svoj vpliv, do l. 1923. ko je

z Markovim protokolom rešila radikale in preprečila oblasti.

in končno do danes, ko se na vse moč po-nuja, da reši radikalni sistem. Zmaga SLS bi pomenila nadaljevanje mrtvila in nadalj-njo izločevanje Slovencev iz političnega vpliva v državi.

V govorih, ki so bili onogokrat prekne-ni z navdušenim odobravanjem, je bil po-daljši debati po skoro trirnurnem trajanju zaključen shod Naprednega bloka z zaupni-co poslancu dr. Žerjavu in pozivom na zboro-valce, da pomorejo Naprednemu bloku v radovljiskem okraju do popolne zmage. Shod je zapustil v vseh krogih najboljši vtis in je upati, da bodo Jesenice 23. t. m. še višje dvignile narodno trobojnico, v ka-teri se pač nahaja rdeča barva, črne pa ni. Obče je prepričanje, da so vsi glasovi za razcepljene liste socialistov, kakor tudi za radičevce brezupni in proči vrženi, ter se bo vršil boj le med SLS in Naprednim blokom.

Shod posl. Pucja pri Sv. Trojici v Slov. goricah

Za četrtek dne 13. t. m. so sklicali ra-dičevci javen shod k Sv. Trojici v Slov. goricah. Iz radovednosti je prišlo precej volilcev na shod, ker so pričakovali iz ust g. Pucja razodetja o programu dela SKS v mariborski oblastni skupščini. Že v početku zborovanja je moral g. Pucelj spoznati, da je prišel na shod samostojnih demokratov in ne na shod svojih pristašev, kajti od g. Lipovška nominirani predsednik Janez Golob se ni upal prej prevzeti pred-sedstva shoda, dokler ni dobil za to dovoljenje prisotnega dr. Goriška. Go-vor posl. Pucja je bil bržkone z ozi-rom na to okolnost napram demokra-tom ubran v kolikor mogoče umerje-nem tonu, tako da se je končal brez večjega incidenta. Slabše se je odrezal kandidat za oblastno skupščino g. Li-povšek, ki je hotel sebe predstaviti kot pravega zastopnika kmetov in označiti kandidata SDS g. Matijo Vračiča le za eksponenta dr. Goriška. Ko je namreč omenil, da je g. Vračič ravno tako malo samostojen kandidat demokratske stran-ke kakor gerent okrajnega zastopa, kar da je dejansko dr. Gorišek, je iz-zval splošne burne ugovore. G. Vračič je pozval vse prisotne kmete, naj potr-dijo, da ne vodi samo kot gerent okraj-nega zastopa, temveč izvršuje še povrh vse tajniške posle. Nasprotno pa naj dokaže g. Lipovšek, zakaj ima za vod-stvo svojega okraja, ki mu je za ge-renta in ki ima samo 34 km več okraj-nih cest kakor lenarški, cel štab dobro plačanih uradnikov, in kaj pravzaprav dela kot gerent, ker gotovo ne koncipi-ra sam niti enega spisa. Komaj se je polegla ta vihar, je zadel govornik zo-pet v sršenovo gnezdo, ko je omenil Slovensko banko. Medtem ko so zboro-valci mirno poslušali g. Pucja in čakali, da izkašlja svoj demagoški govor o Slavenški banki, v katerem pa si ni upal trditi, da bi bila SDS ali kdo iz njene-ga vodstva kriv krivico v tem zavodu, so si prisotni kratkomo prepovedali, da bi neuki Lipovšek še po svojem po-greval to zadevo.

Svoj govor je moral zaključiti, naka-j je dobil besedo predsednik srezke or-ganizacije SDS dr. Gorišek, ki je pred-vsem g. Pucju opisal krajevne vzroke nezaupanja tukajšnjih naprednjakov na-pram njegovi stranki. Spomnil ga je na deputacijo, ki ga je prišla prositi pred kakimi 4 leti, naj napravi kot minister red pri tukajšnjem okrajnem zastopu, ki je na eni strani tlačil kmete z visokiimi dokladami, na drugi strani pa ni-česar storil za okraj. Spomnil ga je, da ni ničesar storil za razpust tega zasto-pa in da je to šele izposlovala SDS. Ogromno delo, ki ga je opravil okrajni zastop v zadnjih dveh letih pod vod-stvom g. Vračiča, je tedaj zasluga SDS in njena zasluga je tudi to, da so se zni-žale doklade od 800 odst. na 380 odst., da so se razen tega gradile ceste k Sv. Antonu, dogradila cesta na Velki. po-stavili mosti v Bišu, na Ščavnici in Mu-ri, popravile vse ceste, in sicer z ma-lenkosti izdatki.

Tako je iz shoda radičevcev nastal velik shod pristašev SDS, ki so na kon-cu govora dr. Goriška soglasno odo-bravali kandidaturu prisotnega g. Ma-tija Vračiča za oblastno skupščino.

Splošno radost je zbudil odgovor predsednika te Pucjeve prireditve gos-poda Janeza Goloba na vprašanje ne-kega kmeta, koga bo volil? — «Koga drugega kakor Vračiča?»

Dopisi

SELO PRI LJUBLJANI. V zadnjem času se pogosto čitamo po časopisih, kako razpisujejo in pokvarjajo je mladina obih spolov ravno na Selu pri Ljubljani. Očeti so seveda močno pretirali. Na Selu imamo več mladotnih, kakor v vseh drugih okrajih mestnega področja in delamrznih zločinov, tudi že večkrat kaznovanih radi atvne, ki so sedaj posegli po zavedanju mladotnih deklic k nemoralnim dejanjem. Kakor smo imeli priliko čitati v torkovi številki »Jutra«, sta bila oddana državno-pravdnostna dva taka delomrznata zločinca. Apelirali bi pa tudi na policijsko ravnanje, da uvede v tem pogledu obsejše preiskavo in naredi konec temu početju, da ne bo radi teh par rafiniranih delamrznih postopavcev trpelo tudi drugo pošteno prebivalstvo na »Selu«.

SISKA. V nedeljo nam je dala Citalica noviteto »Vozel« Pečije Petroviča. Po uspešni Favnovi premijeri, na brzo roko naštimano delo ni doneslo zadoščenja pričakovane ensembli ob površni režiji ni zadostil. G. Kranjc kot Stevan povprečen, splošno dober, dočim je bila gdč. Gorjupova v neaterih detajlih izvrstna. G. Kolman malce pretiran, sicer tipičen. Gdč. Kranjčeva v vlogi Bojke naravna. G. Komac dober. Sceno so kolorirali okusni kostumi Publike prečeli. Upamo, da bo repriza v vsem ugledu in odpravila nedostatke, ki ovirajo gledalce in publiki ustvarjajo, sodbo, da igralci ne znajo teksta.

RADOVLJICA. Občni zbor sokolskega društva v Radovljici se vrši v sredo, dne 19. januarja točno ob 7. zvečer z običajnim dnevnim redom.

VIŠNJA GORA. Daleč je še pomlad, a pri nas se že vse giblje. Višnjani hočejo pač pokazati, da še žive in da so še celo čili in zdravi. Nekaj si jih je izvoilo tamburice, drugi se v pevskem klubu pridno vadilo, tretji snujejo dramatski krožek. — torej vedno nekaj novega — in tudi pri Spokolu se vidi mlado življenje. Upamo, da bo ta tudi prej navedene izrastle pritegnili nase in jih podprli, ker le v slogi je moč. Do sedaj smo imeli tudi lepo obširno drsalnico na Turkovem travniku za železnico in je bilo kaj veselo gledati, ko je mladina ob nedeljski kazala svojo umetnost. Seveda drsalke so drage, a nekateri si znajo pomagati — naredio ilz iz lesa in okulelo in že gre za tle. Tudi sanke so se že pridno rabile, le ta smuko še niso bila tla ugodna in tako smo pogrešali tudi Ljubljance na priljubljenem jini Gradšču in drugih lepih prilikah v okolici. Upamo pa, da se bo tudi za smuko, še dobila prilika in dokler se gibljemo na upamo, nas tudi zima ne bo uničila.

NOVO MESTO. V soboto, dne 8. januarja so priredile novomeške Kolašice zabaven večer, ki nam je nudil lepega užitka. Vse počke sporeda so bile na višku. Orkester, sestavljen iz naših najboljših moči, je podal nekaj koncertnih komadov, prednašanih s pomočjo tehnično, G. inženjer Smolnik je nastopil prelepim, dovršenim violinskim solo in gdč. Kraigerjeva, ki jo je z umevanjem premijalji G. Puš, nam je srčkano zapela O. Petrovo »Kanglico«. Oba sta žela mnogo zasluznega aplavza. Ljubki so bili moderni plesji, ki jih je naštimudral g. prof. Rustja. Mnogo smeha in veselosti je pridobil g. Medard s šaljivim nastopom »Predsor zgozovine«. Spored je zaključila pantomina »Možiček«, ki se je pod spretno in okusno režijo g. dr. Vasičeve izvedla fino in spartna. K lepemu uspehu je mnogo pripomogla ga. Kastelčeva, ki je neumorno spremljala na klavirju vse dolge in težave točke ter igrala tudi pri orkestru. Vso prireditev je z veliko rutino vodil g. major Cvitkovič. Po sporedu se je razvila prijetno razpoloženje tja do ranega jutra. Orkester je pridno sviral in plesalci so prišli na svoj račun. Vsem, ki so pripomogli društvu do lepega moralnega in gnetnega uspeha, iskrena hvala! Prebitek se porabi v delo kritične stroškov za božičnico revnim novomeškim otrokom.

PREVALJE. Podružnica SPD v Prevaljah priredi dne 12. svečana ob 20. uri v veliki dvorani gostilne Ahac v Prevaljah planinski ples, združen z maskerado. Svira polnoštevni orkester godbenega društva v Guštanju. V odmoru konkurenca mask z 2. trsnima dariloma. Maske so moralo izkazati pri blagajni z vabilom Gostje v planinski obliki obliki so dobrodošli. Za planince nepopolne preskrbljeno bo v planinski koč »Koparica« za dobro kapljico, za razredne žolce dobri prigrizki. v razvedrilo pa radioconcert ter brihke planšarice. Sosednja društva v Meziški dolini prosimo, da upoštevajo našo prireditev in ne prireajo na ta dan zabav ter vabimo vse prijatelje planinstva iz vse Meziške doline k obilni udeležbi.

OPLONICA. V 2. številki »Slov. Gospodarja« se je po daljšem času zopet ojačali klerikalni dopisnik in izlil svojo nezrelost za naše napredne sloje, zlasti na tukajšnje delavce in vnete SDS. — Posebno sta mu na poti gg. Petelinšek in Medved. Oba politima, resnično ljubna, nesebična in za občil plazor v istini vneta moža. V svoji gorečnosti in krščanski ljubezni do bližnjega klerikalni blankar na boikot naprednih trgovin in pri, ne zavedalo se, da je odvisen obisk del boljšega blaga in solidnejše postrežbe. Tudi g. Župnik je toliko pameten, da kupuje pri naprednih trgovcih. Slednjemu smo še celo dolžni javno zahvalo za indirektno agitatijo za napredno časopisje, posebno za »Jutra« in priljubljen »Domovino«, ki ju znova tudi sam rad čita in še celo brez plačila, kar pa je klerikalnim ovčicam prenevarano. Kljub vsej zabrani pa najboljše nam je »Jutra« in »Domovino«, najboljše slovenskima časopisoma. Nazaj k dopisniku in njegovemu žganju čaju in vinu. Res se je ponujala in dajala pijacha na dan politiv v neposredni bližini volišča, a to je od strani — klerikalnega volilnega generalitaba in to same njihovim najzvestejšim milicem. Kako so veseli in razigrani, brisajo si brke prihajali iz svojega okrepčevalca, je splošno znano. »Gospodarstvenemu« dopisniku le čestitam k njegovemu zaviranju in potvorbi resnice.

INVENTURNA

Kontenina rujava . . .	Din 650,-	9,-	13,-
Kontenina rujava za rjuhe . . .	24,-	28,-	
Kontenina bela . . .	8,-	10,-	14,-
Kontenina bela za rjuhe . . .	26,-	30,-	
Barbenti, prima . . .	12,-	16,-	26,-

razprodaja

INVENTURNA

Šifon prima . . .	Din 12,-	14,-	1650
Šifon batist . . .	16,-	24,-	36,-
Cefiri . . .	10,-	14,-	26,-
Pralni postilni . . .	36,-	40,-	48,-
Zensko blago, razno . . .	9,-	12,-	24,-

Volneni koverkot, kamgani . . .	Din 145,-	175,-
Razna svila . . .	65,-	70,-
Modni baržun v vseh barvah . . .	36,-	
Volneni velurji . . .	90,-	110,-
Odeje (obe strani kleti) . . .	Din 185,-	

v manufaktorni trgovini **JOSIP ŠLIBAR**, Ljubljana, Stari trg 21, poleg Zalaznika

Samo še danes! Samo še danes!

Danes ob 4, pol 6, pol 8 in 9. so vrše velike poslovilne predstave s kompletnim programom največjega evropskega

CIRCUSA BEELY

Kolosalna dresura levov, tigrov, slonov, plemenitih konj, prov itd. — Prekrasne produkcije na visokem trapezu. — Razkošni ples najlepših plesalk Evrope in Amerike. — Bedasti Avgusti Plek in Puck ter senzacija cirkusa »Človek z masko«. — Razven tega bogate sporeda igrajo še tri slajne filmske zvezde

HARRY PIEL

Hanni Weiss in Erich Kalzer Tietz. Najboljši dosedaj izdani senzacionalni vefilmi!

Jutri v sredo:

Duhovita in nad vse originalna veseloliga »Figovo pero«

ELITNI KINO MATICA najudobnejše kino v Ljubljani.

Sport

Smuška tekma v Mojstrani

SK Ilirija je za nedeljo razpisala smuške tekme za klubovo prvenstvo, in sicer za seniorje, juniorje in dame. Seniorska tekma je bila od JZSSS proglašena za izbirno tekmo za velike mednarodne tekme v Cortini d'Ampezzo. Zalihog vreme v zadnjem času ni bilo baš ugodno, vsled česar sta morali odpasti juniorska in damska tekma. Poleg tega pa se je morala praga za seniorsko tekmo znižati od 30 na 25 km. Praga je šla od travnikov južno od Mojsrane proti cementarni, Radovni in Krni do kraljevske koč in nazaj po dolini do startnega mesta, kjer je bil obenem cilj.

Startali so samo smučarji iz Slovenije, in sicer 13. Rezultati so bili nastopni: 1. Josko Janša 2:23:29. 2. dr. Stane Kmet 2:33:31. 3. Hinko Sircelj 2:46:59. 4. Janko Janša 2:47:16. 5. Peter Klobfutar 2:47:58. 6. Maks Rabič 2:46:48. V izborni formi se nahajata Josko Janša in dr. St. Kmet tudi H. Sircelj in P. Klobfutar sta pokazala svoje lepe zmožnosti.

Organizacija tekme je bila izvedena prav dobro, za kar gre zasluga poleg funkcije narjave tudi domačinom.

Nedeljske nogometne tekme

BEOGRAD: Prvenstvena: Jugoslavija : Soko 1 : 0 (0 : 0).

ZAGREB: Nadaljevanje tekmovalja za Balokovičev pokal: Hašk : Olimpija 14 : 0 (7 : 0). Viktorija : Atena 11 : 2 (4 : 2). Gradjanski : Borongaj 16 : 0 (7 : 0). Železničarji : Sokol 3 : 0 (2 : 0). Sava : Concordia 2 : 1 (0 : 1). Croatia : Makabi 10 : 0 (4 : 0). Derby : Grič 7 : 0 (3 : 0). Ilirija : Maksimir 4 : 0 (2 : 0).

PRAGA: Sparta : amaterski tim 9 : 1. DFC : Čechie 8 : 2. Prijateljske: Vrsovice : Viktorija Žilžkov 2 : 1. Nuselski : Liben 2 : 2.

PLZENJ: Slavia : repvez. češkega podsaveza 9 : 0.

SK Ilirija, zimski treningi damske sekcije. Prihodnji trening se vrši v sredo 19. t. m., in sicer zopet v telovadnici srednje tehnične šole na Mirju. Pozivam vse članice, zlasti pa one, ki se prvega treninga niso udeležile, da se točno in zanesljivo odzovejo. Trening prične ob 18.15 in traja do 19.30. Proti vsem onim, ki se temu pozivu ne odzovejo, se bo postopalo kar najstrožje. Istotam se bodo sprejemale nove članice, ki se zanimajo za hazeno in žensko lehkostletiko. Istotčasno in v istem lokalu naj se zglasijo tudi članice TKD Atena. — Načelnik.

SK Jadran. Seja upravnega odbora dne 20. uri pri Mraku. — Tajnik.

ASK Primorje (Veselični odsek). V torek 18. t. m. ob 18.30 v restavraciji Zvezda seja gospodarskega odseka. Udeležba za vse članice odseka. osebito za nabiralstvo strogo obvezna.

SK Slovan (Veselični odsek). V sredo ob 20. uri v Narodni kavarni sledeči gg. Volkar, Cimperman, Bucik, Škofic, Marchetti, Dorčec, Kemperle, Carl, Čornivec. — Točno! — Predsednik.

Občni zbor Avtomobilskega kluba Krajevne Srbov, Hrvatov in Slovencev, Sekcija Ljubljana se vrši v nedeljo, dne 23. januarja t. l. ob pol 11. uri dopoldne v klubovih prostorih, Kongresni trg 1/1. (Kazina). Člane, ki se občnega zbora ne nameravajo osebno udeležiti, naprošamo, da nam sigurno pošljejo, ako tega še niso storili, do nedelje pooblastila, katera je tajništvo svojočasno razposlalo.

Krasno darilo

je damska ura z rapestnico zli črnilni svilenim trakom. Ze preizkušena z jamstvom Vam nudi

F. ČUDEN LJUBLJANA, Prešernova 1.

Izjava

Podpisana preklekujem vse žalivke, ki sem jih izrekla o gospej M. Kovac ter se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. V Zgoraji Šiški. 17. I. 1927.

103 AMALIA ZALAZNIK.

Naši onstran granic

V luči modrosti in dobrosrčnosti

V Trstu so dne 12. t. m. italijanski sodniki inavgurirali juridično leto na svečan način. Glavni govor je imel državnega pravdnika namesetnik cav. Benussi.

Po stari italijanski navadi je z izbranimi besedami pozdravil sodnega predsednika, njegovo ekscelenco, velikega of. Margara in ga imenoval člu bistroumnosti, modrosti in dolrosrčnosti, slavo prizivnega dvora v Trstu.

V poteku svojega govora se je Benussi dotaknil tujih in subverzivnih imen. Pojavil se je še vedno kak poskus za uvedbo tujih imen s strani staršev novorojenkom v svrhu antinacionalnih manifestacij, toda bili so takoj zavrnjeni. Previdno je intervencional zakonodajec in dolotil, da noben novorojenek italijanskih državljanov ne more dobiti imena, ki bi pomenilo kakršnokoli žaljenje domovine ali upiranje proti nji. Onim, ki bi še nosili taka imena, bo dana prilika, da jih nadomestijo z novimi.

O deliktih proti Duceju: Kdo so oni, ki se drnejo uprizoriti atentat na življenje našega prvega ministra, začel in razburja joč ves narod? Ali so to fanatiki ali ekaltiranci? Ali so blazniki, ki jih treba spraviti v kriminalne zavode za umobolne, ali so nekvalificirane osebe, prežete slepega sovraštva in maščevalnega namena ter pokorne ukazom razkrojnih organizacij, ki vidijo glavno oviro za svoje cilje v sedanjih vladi, pa se radi tega trudijo doma in zunaj, da bi odstranili njenega načelnika. Nepristranske preiskave in resne razprave pokažejo, v katero kategorijo spadajo oni, ki se omadežujejo s tako težkim deliktom.

Pohvalil je Benussi organe javne varnosti, ki izbornu vršijo svojo službo. Orožniki, miličniki, finančni stražniki. Benussi se je spomnil dogodkov v Prestranku in v St. Petru na Krašu.

Govoril je še marsikaj in se klanjal na levo in desno, končno je pozval Italijane, da naj se združijo v eno samo dušo in utihnejo naj vsi nepotrebnosti in škodljivi spori...

Predsednik Margara se je lepo zahvalil govorniku in globoko poklonil vladi, proslavljajoč veličastnega Duceja, moža, ki ga je privedla Previdnost, on je »divinus homo« glasila z Virgilovimi: »et nomen suum lauolajšo z Virgilovimi: »et nomen suum laudaeque manebunt«.

Luč modrosti in dobrosrčnosti sveti nad fašistovsko justico. Slovenci sedaj vedo, kako pravično jih sodijo prosvitljeni italijanski gospodje. Na Krašu je udarila strela v oni spomenik, bistroumnot, modrost in dobrosrčnost je obodila nedolžne asode. Pisatelj Bevk je presedel zapor, ker je luč bistroumnosti in modrosti razkrila v nekom brespomembnem stavku žaljenje armade. Hojak v Cepovanu ni želim Duceja ali v prostih fašistovske justice so v svitu bistroumnosti in modrosti varjeli malopridnemu ovaduhu.

Organi javne varnosti poslujejo brezhibno. Čudno le, da je po vsej deželi toliko roparskih napadov, vlomov, tatvin in da kar in mogoče vjeli lopov. Nekatje v Istri je bila okradena celo orožniška postaja... V Trgovskem domu je bilo izvršeno zločinsko opustošenje. Krivci so znani in hodijo ponočnih glav v goristem mestu. Mussolini je obžaloval barbarsko pobejo v Trgovskem domu in zagotovil kazen. Preiskave, prijetja zločincev še ni bilo. Ako je Duce res čoboji človek, ki je padel iz nebesa, morajo slediti njegovi napovedi odgovarjajoča dejanja, vredna v Trstu povdarjane modrosti in dobrosrčnosti.

k— Hranilnica in posofilnica v Borovljah deluje tih pa marljivo. Ustanovljena je bila leta 1908. To je edina slovenska za druga v občini, ki obstoji že izpred vojne. Zavod je imel lani prometa eno milijardo in 200 milijonov kron. Hranilne vloge se obrestujejo po 7 odst. posojila po 10 odst.

Ropi in požigi. Blizu Branice so našli mrtvega 60 let starega posestnika Ivana Rehara. Kroglja iz revolverja mu je prebila glavo. Rehara je imel ko je šel od doma, s seboj večjo vsoto denarja. Roparji so ga napadli, ustrelili in mu vzeli denar. Aretrana sta Novak Fran. doma iz Jugoslavije, in Fran Mamilovič iz Istre, ki sta priznala svoje dejanje. Na vesti imata tudi še neke druge napade in rope. — V Gor. Branici je agorelo gospodarsko poslopje posestnika R. Semiču in L. Kobala.

Proda se

v zapuščino Marije Purkhart spada joče zemljišče vl. št. 92 k. o. Grajska vrata s stavbeno parcelo 27, s stanovanjsko hišo štev. 28 v Cvetlični ulici v Mariboru in z vrtnimi parcelami 54/1, 54/2 in 54/4 v skupni površini 43 arov 28 m². Pojasnila pri notarju Ivanu Asiču v Mariboru. 1408a

Proti reumi, boleznim v sklepih in mišicah, utrujenosti splošni slabosti, žlednim bolečinam, vzemite na sladkorju, v vodi za pitje, ali pa primešani kopelji nekaj kapljic

BRAZAY

francosko žganje z mentolom

Dobite ga v vseh lekarnah, drogerijah in večjih prodajalnah.

Generalno zastopstvo in depot za SHS pa ima

„Destilat“ d. d. v Zemunu

REUMATIZEM?

Išias? Ulozi?

Dr. med. H. Lehenstein iz Fröbelhošpitala v Berlinu, piše: »Upelo mi je z jednostavnim ločenjem z uživanjem žveplene vode«

„Venecin“

doseči gibanje pri bolnikih, kateri so bili brez moči in vezani na posteljo, ter trpeli hude bolečine, da so se bolniki svobodno kretali, kar niso mogli prej dolgo vrsto let. Slično pišejo drugi sloveči zdravniki, kar je omenjeno v našem prospektu, ki ga vam pošljemo brezplačno.

„Venecin“ dobite v vsaki lekarni in drogeriji v Zagrebu, steklenico po 30 Din. a izven Zagreba po 35 Din.

Glavno skladišče za SHS: COSMOCHEMIA k. d. Zagreb, Račkova ulica 7a.

Zdrava in krepka deca so materina sreča!

Prosti zrak, svetloba, skrupulozne telesne čistote ob strogi higijeni v hrani, so bitni pogoji za dobro zdravje in za čvrstost vaše dece.

Izbrano hrano, k temu redno, bogato na vitaminih, fosforju, in v najmanjšem obsegu nudijo Vam.

OVOMALTINE

ako jih uporabljate v hrani deteta že odstavljenege od prsi, one dajo detjemu organizmu vse sestavine, potrebne za razvoj. OVOMALTINE močno pomagajo za časa kritične dobe rastenja v kratkem času izboljšajo splošno stanje nežne, rahitične in bolehe dece.

Ovomaltine se dobi v vsaki apoteki in drogeriji po ceni:

100 gr 1850 Din, 250 gr 3625 Din, 500 gr 6325 Din.

Zahtevajte poskusno pošiljatev, skliculoč se na list. od

Dr. A. WANDER d. d. tovarna farmacevtskih in dijetelnih preparatov ZAGREB, Jurjevska ul. 37.

M. Zévaco

Papežinja Favsta

Roman

Ko je srečal prva dva, ju je resnobno pozdravil. Oba sta mu odzdravila, starejši z roko, mlajši s tem, da je privzdignil klobuk. In Claude je nadaljeval svojo pot, ne vedoč, da je bil mladi plemič, ki ni po gospodski navadi ošabno prezrl njegovega pozdrava, baš tisti, katerega je nedavno tega iskal v gostilni pri »Dobri nadi«, da bi ga povel k Violetti: Karel Angoulême.

Mladi vojvoda je ves sija od upanja, zakaj Pardaillan ga je bil temeljito potolažil. Bil je uverjen, da najde v samostanu ciganko Saizumo in da mu ona pove, kam je izginil Belgoder in kaj se je zgodilo z Violetto.

Cetvorica je prišla do vrzeli. Pardaillan je prvi stopil na vrt; ko ni opazil ničesar sumljivega, je mignil Karlu, naj pride za njim. Croasse in Picouic sta s njima sledila za petami... Na vrtu ni bilo nikogar razen dveh starih kmetov, ki sta kopali v solnični pripeki. Tista izmed njiju, ki je prej godrnjala zastran mojstra Clauda, je zdaj opazila novodošlece. Vzdavala se je, oprla se na motiko in trpko opozorila tovarišice na četvorico.

»Ta je lepa!« je vzdihnila. »Zdaj prihajajo že kar po štirje namah.«

»Dajte, dajte, sestra Filomena,« je rekla druga, ki je bila očitno mirnejše krvi, »čemu bi se nekaj jezili? Ako hočejo mlade sestre po vsej sili v peklo, je to njihova stvar, ne najina... Kaj moreva za to!«

»Vem, da ne moreva nič za to, sestra Marij Angela, a sramota je vendarle, da dedici takole svobodno prihajajo motiti naš samostanski mir. Tri sto rogačev! — zakaj ne bi klela, ko uganjajo mlade sestre še vse bolj grešne stvari — tri sto rogačev, pravim, mene ni še

nikoli nihče ogovoril. To je zato, ker mrcine vidijo, s kom imajo posla!«

Sestra Marij Angela se je kiselkasto namuznila.

»Nikar ne mislite,« je povzela sestra Filomena, »da smo bili zmerom tako nakazni, kakor se zdimo danes. Ni še dolgo tega, ko smo imeli oči, lice in stas, ki ga je bilo veselje pogledati. Toda bili smo strogi, držali smo se pravil... In tudi danes ta dan še nismo kar si bodi. A človek ima vendar krepost... in pa jeziki!... Tak jezik, sestra Marij Angela, da ne vem, kaj bi se zgodilo tistemu, kdor bi se me drznil sladko pogledati ali pa celo z besedami zapeljivati...«

»To pa, to,« je krotko potrdila sestra Marij Angela. »Zastran jezika se res ne morete pritožiti, da bi vas bil Bog prikrajšal.«

Sestra Filomena se je baš hotela razpeteliniti zoper ta hudobni namig, ko jo je mahoma prevzelo nekaj drugega.

»Ježeš Marija,« je zamrmrala, »k nama gredo! Glejte, sestra Marij Angela...«

»Menda res, brezbožniki!... Beživa, sestra Filomena.«

Sestra Filomena si je naglo ophala siromašno krilo in popravila kuzme sivkastih las, ki so ji viseli izpod čepca.

»Narobe,« je dejala. »Ostaniva, da vidiva, česa je zmožna pro-palost teh ljudi.«

Pardaillan in vojvoda Angoulême sta res krenila proti redovnicam. Debelušta in rdečelična sestra Marij Angela jima je zrla v obraz, a mršava in koščata Filomena je sramežljivo pobesila oči.

Pardaillan se je kar moči vladno odkril in odprl usta, da bi izpregovoril.

»Nikarita bliže! Stojta!« je viknila sestra Filomena, trudeč se, da bi zardela.

Vrli Pardaillan je osupnil in odrevenel. Tedaj je pristopil Karel Angoulême in se je naklonil, rekoč:

»Častita sestra...«

»Ne ogovarjajte me!« ga je prekinila starka, kriče z rokami,

kakor bi že branila svojo krepost.

»Ali, sestra...«

»Kaj hočeta? Česa se nadejata?« je tedaj vzkliknila sestra Filomena. »Zakaj ne povesta naravnost? O, na obrazih vama čitam grdi namen! A Bog in bogme, znata, da nisem tako za nič, kakor je videti, in da se bom branila do poslednjega diha. Bolj zdravo bi bilo...«

»Sestra,« je rekel Karel, »zaklinjam se, da nisva prišla z namenom, ki nama ga očitate...«

»Sram vas bodi, mladi človek,« je nadaljevala sestra Filomena, ko je prišla do sape. »A da ne porečete, da sem zlega srca: odpuščam vama, gredbi...«

Tisti mah je prasinil Pardaillan v grohot, ki se ga niti vojvoda ni mogel ubraniti, čeprav mu je bila glava polna skrbi. Tudi Picouic in Croasse sta se zagrohotala vsak po svoje. Ta izbruh veselosti je iznenadil sestro Filomeno tako zelo, da je za trenutek umolknila. Pardaillan se je brž okoristil z njeno zadrego.

»Tri sto vragov,« je dejal, »saj nisva Mavra in tudi ne Turka, da ne bi prizanesla toli častitljivi kreposti!... Ne sestra, ne bojte se, nič ne bo nasprtovalo vaši vesti...«

Sestra Filomena je pogoltnila slimo in je vprašala nekam zavzeto:

»Ali res nimate grešnih namenov?«

Pardaillan je položil roko na srce in se je slovesno priklonil, rekoč:

»Ne daj Bog! Kolnem se vam na solnce, ki sije z neba!«

Sestra Filomena je vzdihnila.

»Častita sestra,« je povzel vitez, »edino, česar želiva od vas, je majhno pojasnilo. Evo, mojemu mladem prijatelju se je zgodila velika nesreča... On ljubi devojko — oh, ne redovnice, ne bojte se! — in tista devojka je bila ugrabljena.«

»Ubožec!« je zamrmrala sestra Filomena in pogledala mladega vojvoda tako sočutno, da je nehote zardel.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.— Najmanjši znesek Din 19.—

Prirreditelj

Česen
slav, večjo množino prosta
Ivan Gavež, trgovec, Sv.
Marjeta pri Moškancih. 1137

Zaključni venček
pneum. šole prirreditelj pod-
oficirji v torek, 18. t. m.,
v restoraciji glavnega ko-
lovarja. Vstop brez vabila.
Za obilen obisk se priporo-
ča odhod. 1295

Čest

Dvokolesa
popravlja najhitreje
je in najceneje Florjanc
Kunška ulica 3. 82

Galoše popravila
ljubljana, Dunajska cesta 11.
12

Ondulacija, vodna
ondulacija, strižnje,
barvanje las,
manikura, najtočnej-
še se izvršuje v
damskem salonu
»KELSIN«
Kopitarjeva ulica 1.

Galoše popravi
v službi potrebe takoj
Ljovono Brodčič, Vidov-
danska 2. 1189

Službe

dobe

Gospodično
inteligentno s trgovsko na-
obrazbo, ne pod 25 let staro,
z veseljem do trgovine,
zmožna vsaj enostavnega
književnega in strojnega
sprejemanja v Ljubljani. Ona,
ki bi imela zmožnost in
veselje eventualno pomagati
pri vzgoji 3 deklet v
starosti od 6 do 11 let. Ka-
je prednost. Odbirna po-
nudeb z navedbo doseda-
njega službovanja, starosti,
slike in zahteve plače na
ogl. odd. »Jutra« pod
»Književnostjo«. 1140

Perfektno kuharico
s dolgoletnimi spretnostmi,
sfravo in politeno Slove-
no, od 35 let naprej, sprej-
mem takoj proti dobri pla-
či k majhni družini. Ponu-
be na naslov: Jakl, Ko-
lovac. 1129

Strokovnjaka
k parni žagi
sprejemam. Mora biti za-
sposoben, trezen, pošten in
sposoben vsakovrstnih po-
pravil. Ponudbe z navedbo
plače in dostavo sprejemati
na ogl. odd. »Jutra« pod
»Odgovorno mesto«. 1127

Vajenca
za trgovino mehanike blaga
za primerno šolsko izobrazbo
sprejemam. Ponudbe na ogl.
odd. »Jutra« pod »Znanostjo«.
»Vajenca 31/30«. 1069

Brivskega

pomočnika
mlajšega, ki zna strižiti tudi
»Bubi« glavico, sprejme
Franjo Lesjak, hrivce v SL
Bistrici. — Hrana in stano-
vanje v hiši, plača po do-
govoru. 1152

Gospodična
gre samo za hrano in stano-
vanje delati. Pisane po-
nudeb na oglasi odd. »Jutra«
pod »Strojstvo«. 1155

Trg. potnika
sprejemam. Poznam na trgu
v Ljubljani imajo prednost.
Ponudbe na oglasi odd. »Jutra«
pod »Vzajemno«. 1165

MONOGRAMI

za perilo, ronce in suknje se vežejo
najceneje pri
TONI JAGER
Ljubljana, Dvorani trg št. 5

Vajenca

za kleparstvo sprejme An-
ton Fuchs, Križevska 6. 1200

Dobro kuharico

ki bi opravljala še ostale
gospodinske posle, sprej-
mem. Naslov pove oglašni
odd. »Jutra«. 1147

Kuharica

popolnoma zdrava in čvrsta,
koja bi samostojno oprav-
ljala tudi vsa druga gospo-
dinska dela, dobi službo
proti dobri plači pri tro-
štanski obitelji z enim šol-
nim otrokom. Službojaka-
le je akud inteligent in
lepen slov trgu ob tole-
nici. V službi službenega
zahtevanja postane vilina
glavica postarša stvar. —
Starost 30-40 let. Pripo-
ročljivo je tudi nekaj zna-
nja nemščine. Ponudbe z
začetnimi zahtevami pod
značko »Bijela pomoč« na
oglašni odd. »Jutra«. 1154

Učenca

ki bi imel hrano in stano-
vanje v hiši, sprejme Joep
Lebič, trgovec, Sp. Hudinja
pri Celju. 1157

Postrežnico

za dopolnilne ure sprej-
mem v žentjakobskem okra-
ju. — Naslov pove oglašni
odd. »Jutra«. 1148

Boljšo služkinjo

s dobri spretnostmi sprej-
ma s 1. februarjem dr.
Majdanovič v Somboru. —
Prosi nemške dopise. 1169

Službe

iščieo

Brušac

vešč pri polnoletnem in
venerabilni, sprejme službo
čagaria Naslov v oglašnem
odd. »Jutra«. 1053

Bilančni knjigovodja

dopisnik v hr. in nemškem
jeziku, samostojen in vešč
lesne stroke. Sprejme službo
kot knjigovodja ali po-
slovnega nazirja za delni
Ponudbe pod »Ponudba« na
Publicitas d. d. Zagreb —
Gunduličeva 11. 941

Kupim

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišji cenah
Cerne — juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica 3. 82

Vinske drože

kupim Ponudbe s ceno na
oglašni odd. »Jutra« pod
»Drože«. 1177

Wertheim blagajno

dobro ohranjeno, kupim. —
Ponudbe na oglašni odd. »Jutra«
pod »Kamini«. 1187

Majhno blagajno

kupim — Pisane ponudbe
pod značko »Dečko 60« —
Kapiteljska 7/1. 1166

Pisalnno mizo

in omaro za knjige kupim.
Ponudbe na oglašni odd. »Jutra«
pod »Knjižna«. 1167

Prodajni

Vsakovrstne rablje-
ne predmete
pisalne, šivne in druge
stroje, pohištvo in klavirje,
vseh vrst muzikalijske opre-
me itd. prevzamem
v komisiji prodajo
pod najugodnejšimi pogoji
»POSEST«, Ljubljana, Mi-
klošičeva cesta 4. 48

Drva

hrastove odpadke
od parketov ter mehka drva
(odpadke od žage) dostavljam
po nizki ceni na dom parna
žaga v Scaunetnu. Ljubljana,
za gorovskim kolodvor-
om. — Pri odvezi večje
množine znaten popust 36

PREMOG — DRVA

»Ilirija«
Kralja Petra trg št. 8 —
Telefon 220. 23

Opravo

za dve kompletni gospodski
sobi, malo rabljeno, pro-
dam za 2500 Din Naslov v
oglašnem odd. »Jutra«. 947

Ognjeasni stroj

nerabljen, zelo ugodno pro-
dam. Naslov v oglašnem
odd. »Jutra«. 1199

Kladivo »Meteor«

(Druckverhammer) št. 1.
popolnoma nov, skobelnik
na transmissijski pogon, vr-
talni stroj ter razna trans-
missijska dela in jermena po
ugodni ceni naprodaj. Na-
slov pove oglašni odd. »Jutra«
pod »Strojstvo«. 1156

Hrastovo spalnico

novi, prodam. Naslov pove
oglašni odd. »Jutra«. 1163

Perest

Gostilno in kmetijo

v večji vasi oddam za
daljšo dobo v najem —
Oddam skupno ali brez
kmetije. Na razpolago vsi
inventar in eventualno tudi
živina. Ponudbe na oglaš-
ni odd. »Jutra« pod »Stroj-
stvo«. 795

Velik lokal

na Sentažobekem nabrežju
takoj oddam Naslov v ogl.
odd. »Jutra«. 1074

Gostilno

v prometnem kraju oddam
na račun proti kavariji —
vevati tudi v najem Naslov
v oglašni odd. »Jutra«. 1016

Primeren lokal

na pekarsko obrt vzajem
v najem ali odkupim
v Mošnjani ali Kranj, gori.
Oglašne ponudbe na oglaš-
ni odd. »Jutra« pod »Stroj-
stvo«. 1011

Mesnico

ovo urejeno oddam na
prometnem kraju Ponudbe
na oglašni odd. »Jutra«
pod »Vpejana 70«. 923

Pekarno

vzajem v najem Ponudbe
na oglašni odd. »Jutra«
pod »Pekarija 74«. 874

Trgovski lokal

na prometnem kraju na de-
želi, se vzame v najem —
Dopise poslati na podružni-
co »Jutra« v Mariboru pod
»Lokal na delu«. 714

Soba za lokal, klet

in delavnice
oddam. Naslov pove oglaš-
ni odd. »Jutra«. 1192

Več posloj. lokalov

oddam v sredini mesta. —
Naslov v oglašnem odd. »Jutra«
pod »Strojstvo«. 1185

Restavracijo

prizorazredno, v centru Beo-
grada, radi selitve pod
ugodnimi pogoji takoj pro-
dam. Vprasanja na: Re-
stavracija »Uranija«, Jakšiče-
ve 11, Beograd 1. 905

Poslovne prostore

za pisarno (2 sobi v pritlič-
ju) odda uprava Peumger-
ten na Aleksandrovi c. 5. 1169

Za pisarno

oddam sobo v Pražakovi
ulici št. 3, pritličje, deeno.
Ogleda se istotom med 9.
in 12. ter med 3. in 6. uro. 1171

Kompletna spalnica

hrastova, z kmetičami, 2
zrall in 2 posteljami, 1198
prodaj na Seini 4/1. 1198

Licitacija pohištva

raznovrstnega (prevržen
klavir, omare, garniture,
preproge, kavlje, polobe in
drugo) bo v sredo, 19. t. m.,
ob 12. uri v Ljubljani.
Dr. Tavčarjeva (prej Sod-
na) ulica št. 1. 1174

Stanovanje

2 sobi in kuhinje, eventualno
tudi kopalnice oddam takoj
mirni stanki. Naslov pove
oglašni odd. »Jutra«. 1169

Stanovanje

stara 21 let, želi dopolniti
s kopalnico, od 25-30
let starih. Dolgi so večeri
— polni hrupenja! Dopise
pod »Strojstvo« na oglašni
odd. »Jutra«. 1162

Vela roža

Pismo v oglašnem odd. »Jutra«.
— »Možna ljubav«. 1183

Tropersna detelja

piloteski pripravnik, želi
dopisovati s tremi aeroplani-
ški. Dopise pod »Breguet,
Brandenburg, Bombardier«
na oglašni odd. »Jutra«. 1183

Gospod

s večjim kapitalom, posodi
ali pristopi kot družabnik
k gospodstvu ali vidi, ki
ima kakršnokoli trgovino.
Dopise na oglašni odd. »Jutra«
pod »Strojstvo«. 1188

Obrotnik

na delu, želi tenko. Cenj.
dopise na oglašni odd. »Jutra«
pod »Vdova 47«. 895

Prazno sobo

z električno razsvetljavo in
posebnim vzhodom oddam
takoj pod Rožnikom. Na-
slov pove oglašni odd. »Jutra«
pod »Strojstvo«. 928-a

Prazno sobo

lepo, z električno razsvet-
ljavo in posebnim vzhodom
oddam gospodični s 1. febr.
v sredini mesta. Naslov v
oglašnem odd. »Jutra«. 1191

Dva gospoda

ali zakonski par brez otrok
stanovanje po nizki ceni na
stanovanjem in hrano na An-
brovelem trgu 1. 1092

Gospodično

sprejemam kot sostanovnico
Naslov v oglašnem odd. »Jutra«
pod »Strojstvo«. 1197

Sobico

oddam takoj blizu kavarni
»Evropa« Naslov v oglaš-
ni odd. »Jutra«. 1201

Opremljeno sobo

oddam. Naslov pove oglaš-
ni odd. »Jutra«. 1207

Opremljeno sobo

z električno razsvetljavo in
posebnim vzhodom oddam
odd. »Jutra«. 1178

Sobo

oddam takoj poceni v so-
stanovanju k mirni gospo-
dični, katere je mnogo od-
stava. Naslov pove oglašni
odd. »Jutra«. 1150

Mesečno sobo

s posebnim vzhodom oddam
gospodu Naslov v oglaš-
ni odd. »Jutra«. 1170

Prazno sobo

lepo, veliko, s separiranim
vzhodom oddam odd. »Jutra«
pod »Vpejana 70«. 923

Skromno sobico

lepo gospodična. Ponudbe
na oglašni odd. »Jutra«
pod »Snažno 73«. 1173

Uradniška družina